

Strategija razvoja Općine Sopje u pametnu općinu

Strategija razvoja
Općine Sopje
u pametnu općinu

Strategija razvoja Općine Sopje u pametnu općinu

REPUBLIKA HRVATSKA
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
OPĆINA SOPJE

REPUBLIKA HRVATSKA
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
OPĆINA SOPJE

Strategija razvoja Općine Sopje u pametnu općinu

PROJEKT

Strategija razvoja Općine Sopje u pametnu općinu

NARUČITELJ

Općina Sopje, Sopje

IZVOĐAČ

FENIKS KOMUNIKACIJE d.o.o., Zagreb

RADNA SKUPINA

OPĆINA SOPJE

Berislav Androš, načelnik Općine Sopje
Ana Krištan Martinković, pročelnica
Kristina Benković, financijsko – računovodstveni referent

KONZULTANT

FENIKS KOMUNIKACIJE d.o.o., Zagreb

lipanj 2020.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRALA JE
REPUBLIKA HRVATSKA
FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Sadržaj

8

9

12

12

14

20

23

25

29

30

30

34

34

38

44

47

54

58

64

68

74

76

Riječ načelnika

Uvod

1. poglavlje

RAZVOJ STRATEGIJE „PAMETNE“ OPĆINE

ŠTO JE „PAMETNA“ OPĆINA?

„PAMETNA“ MJESTA ŽIVLJENJA

2. poglavlje

OPĆINA SOPJE

POVIJEST I KULTURA SOPJANSKOG KRAJA

INFRASTRUKTURNI RAZVOJ OPĆINE SOPJE

OPĆINA SOPJE U SEGMENTU „PAMETNE“ OPĆINE

IZRADA „PAMETNE“ STRATEGIJE OPĆINE SOPJE

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

OCJENA POSTOJEĆEG STANJA

DEFINIRANJE STRATEŠKOG PROGRAMA

3. poglavlje

STRATEŠKO PODRUČJE 1 - Lokalna samouprava

STRATEŠKO PODRUČJE 2 - Mještani

STRATEŠKO PODRUČJE 3 - Ekonomija i poljoprivreda

STRATEŠKO PODRUČJE 4 - Okoliš

STRATEŠKO PODRUČJE 5 - Način života

STRATEŠKO PODRUČJE 6 - Mobilnost

ZAKLJUČAK

Prilog - MJEŠTANI O OPĆINI SOPJE

Popis tablica, popis ilustracija,
popis literature i internetski izvori

Riječ načelnika

Dragi mještani Općine Sopište,

tijekom proteklih četiriju godina zajedno smo mnogo napravili za svoju Općinu. Iako imamo ograničena financijska sredstva, uspjeli smo uz pomoć EU i drugih fondova poboljšati kvalitetu života mještana, prije svega infrastrukturnim projektima poput izgradnje cesta, vodovoda, nogostupa, modernizacije komunalne infrastrukture i ostalim projektima.

Posebno smo se posvetili i društvenoinfrastrukturnim projektima poput uređenja društvenih domova, nogometnih igrališta, škola, i – ono najvažnije za sve nas – izgradili smo moderni dječji vrtić za svoje najmlađe mještane. U nadolazećim ćemo godinama nastaviti ubrzani razvoj svoje Općine. Svjestan sam da je pred nama još mnoštvo infrastrukturnih projekata koje je potrebno realizirati. Sve svoje znanje, iskustvo i vrijeme posvetiti ću tome.

Također, smatram da je naša Općina spremna za modernizaciju u svim područjima. Moramo iskoristiti sve mogućnosti koje nam pruža današnja tehnologija kako bismo unaprijedili poslovne ili poljoprivredne procese te svima olakšali život i poboljšali životni standard. Kako bismo od svoje Općine u nadolazećim godinama napravili „pametnu“ Općinu u kojoj je ugodno živjeti, moramo strateški razmišljati u smjeru digitalizacije koja će nam to omogućiti. Stoga smo izradili strategiju razvoja „pametne“ Općine Sopište. Strategiju smo temeljili na iskustvima s terena prikupljenim tijekom četiriju posljednjih godina, ali i uz vašu pomoć, dragi mještani, jer ste mi svakodnevno u neobveznim razgovorima govorili o svojim problemima te predlagali rješenja koje želite u Općini. Uz to, mještani su bili u mogućnosti izravno sudjelovati u kreiranju ove strategije na način da su ispunjavali online anketu kojom se ispitivalo zadovoljstvo mještana trenutnim stanjem u Općini. Hvala svima na konstruktivnim komentarima, mnogo su nam pomogli u nastajanju ovog dokumenta.

Moja je vizija da zajedno stvaramo „pametnu“ Općinu, zajedno pronalazimo rješenja, svakodnevno poboljšavamo način života, i neprestano se educiramo u brojnim područjima koja su važna za našu Općinu. Upravo edukacijama i ulaganjem u naše mlade i djecu želim započeti novo razvojno razdoblje naše Općine. Transformacija naše Općine u „pametnu“, digitaliziranu Općinu bit će dugotrajan proces, ali svaki korak unutar tog procesa poboljšat će neki dio naše svakodnevne. Pozivam vas da mi se pridružite u tom procesu. U nastavku vam donosimo strategiju razvoja „pametne“ Općine Sopište. Izrada strategije sufinancirana je sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Republike Hrvatske.

Hvala svima koji su sudjelovali i veselim se daljnjem razvoju naše Općine Sopište!

Uvijek tu za vas,

Berislav Androš, bacc. oec.
načelnik Općine Sopište

Uvod

Cilj koncepta „pametnih“ mjesta življenja jest postići organiziran, kvalitetan, energetski učinkovit, ekološki prihvatljiv i općenito kvalitetniji prostor za život stanovništva. Najčešće se to postiže učinkovitijim korištenjem digitalnih i telekomunikacijskih tehnologija kako bi se postigla dobrot za mještane te se stvorila kvalitetna mreža kojom će se upravljati u cjelini.

Općina Sopje unazad nekoliko godina izuzetno ulaže u svoj infrastrukturni razvoj te se u nadolazećem razdoblju odlučila usmjeriti i na „pametan“ razvoj u svim segmentima u kojima je to moguće. Svrha takvog razvoja poboljšati je život mještana, olakšati poslovne i administrativne općinske procese, usmjeriti svoje djelovanje na djecu i mlade te biti „pametna“ potpora budućim infrastrukturnim projektima kako bi se Općina, osim u poljoprivredi, mogla u budućnosti razvijati i na drugim područjima. Spremnost Općine na takav smjer razvoja potvrđena je istraživanjem provedenim unutar lokalne samouprave i među mještanima Općine Sopje.

Na temelju prikupljenih podataka iz dostupne dokumentacije i na temelju rezultata dobivenih istraživanjem, kreirana je strategija „pametne“ Općine Sopje koja je obuhvatila šest glavnih područja: javnu upravu, način života, mještane, okolinu, mobilnost i ekonomiju. Predloženim projektima nastojalo se strateški zaokružiti „pametno“ djelovanje Općine u nadolazećem razdoblju, ali i postaviti kvalitetne temelje za razvoj Općine u budućnosti.

**Pametna
mjestna
življenja**

RAZVOJ STRATEGIJE „PAMETNE“ OPĆINE

Razvoj strategije „pametne“ općine proizlazi iz takozvanog „koncepta pametnih gradova“. U stranoj literaturi koncept je poznatiji pod nazivom *smart city concept*.

Radi se o konceptu koji predviđa trendove razvoja u svim sektorima života i potiče inovativna rješenja koja će učinkovito odgovoriti na izazove današnjice i omogućiti da se stanovništvo i lokalne samouprave njima koriste. Koncept se razvija tako što se obuhvaćaju sva lokalna područja, svi stanovnici i svi dionici razvoja. Koncept „pametnih“ mjesta življenja razvio se u svrhu postizanja organiziranog, kvalitetanog, energetski učinkovitog, ekološki prihvatljivog i općenito kvalitetnijeg prostora za život stanovništva.

Konceptom pametnih mjesta življenja želi se postići organiziran, kvalitetan, energetski učinkovit, ekološki prihvatljiv i općenito kvalitetniji prostor za život stanovništva.

Uza sve izazove i više pristupa kojima se može razvijati koncept „pametne“ općine, **važno je da koncept ima jasnu viziju općine koja se na njemu gradi, odnosno da je poznat identitet općine.** Strategija „pametne“ općine razvija se na način da se najprije upoznaju zahtjevi, ograničenja, izazovi i prednosti s kojima se treba suočiti, kao i one koje posebno treba izučiti prilikom razvijanja strategije „pametne“ općine.

ŠTO JE „PAMETNA“ OPĆINA?

Pitanje što je zapravo „pametna“ općina djeluje lako, no na njega nije jednostavno dati odgovor zbog mnogobrojnih objašnjenja i izmiješanih pojmova. Nakon dubinske analize literature može se napraviti sažetak relevantnih studija na temu „pametne“ općine ili grada. Dubinska analiza dostupne literature pokazuje da je pojam višeznačan. „Pametna općina“ je ona koja je „općina znanja“, „općina inovacije“, „digitalna općina“, „samoodrživa općina“, no sve te definicije indiciraju višeznačnost i traže dodatno pojašnjenje pridjeva pripisanih općini.

Pojmu „pametna Općina“ pripadaju i pojmovi „Općina znanja“, „Općina inovacije“, „digitalna Općina“ i „samoodrživa Općina“.

Iz više definicija „pametne“ općine proizlazi da „pametna“ općina nije znanstvena fantastika, nego je to **naseljena cjelina koja se koristi digitalnom informacijskom i komunikacijskom tehnologijom i internetom kako bi na što bolji način zadovoljila potrebe svojih mještana i unaprijedila na najučinkovitiji način usluge i raspoložive resurse koje općina nudi.**

„Pametna“ općina koristi se digitalnim i telekomunikacijskim tehnologijama kako bi se postigla dobrobit za mještane.

Europska komisija definirala je „pametna“ grad ili općinu kao mjesto gdje tradicionalne usluge i mreže postaju učinkovitijima korištenjem digitalnih i telekomunikacijskih tehnologija kako bi se postigla dobrobit za mještane. Također spominju da je „pametna“ grad ili općina ona koja nadilazi upotrebu informacijskih i komunikacijskih tehnologija kako bi se bolje iskoristili postojeći resursi i smanjila emisija.

Za njih takva upotreba IKT-a podrazumijeva „pametnije“ korištenje prometnom mrežom, nadogradnju postojeće vodoopskrbne mreže i odvoza otpada, učinkovitije korištenje energijom za potrebe rasvjete i grijanja te također podrazumijeva interaktivnu i odgovornu javnu upravu, sigurne javne površine i zadovoljavanje potreba stanovništva koje stari.

„Pametna“ općina upravlja poslovnim procesima te komunicira s mještanima na brz i učinkovit način.

Sve one općine koje rade na vlastitoj infrastrukturi, koje nastoje iskoristiti različita digitalna rješenja informacijske i komunikacijske tehnologije kako bi stvorile kvalitetnu mrežu kojom će se upravljati općinom i procesima te na što bolji, brži i učinkovitiji način komunicirati s mještanima, pripadaju „pametnim“ općinama. Viši cilj „pametnog“ upravljanja općinom svakako je razvijanje održivog sustava

koji ne šteti okolišu te smanjuje otisak zagađenja. Aktivnosti koje se očekuju da općina poduzme nisu trenutačne i brzo implementirane, već je za „pametnu“ općinu potrebno napraviti plan koji će pokazati kratkoročne, srednjoročne i dugoročne rezultate.

„Pametna“ općina treba biti zaokružen koncept svega spomenutog, stoga je najvjerojatniji razlog zašto nema konsenzusa oko točne definicije taj što su sve prethodne definicije „pametne“ općine ili u potpunosti ili djelomično točne. Granice jasne definicije problematizira i činjenica da je termin „pametna“ primijenjen na previše sektora i pojmova.

Općirno se, dakle, može definirati „pametna“ općina kao ona koja se **koristi svom dostupnom digitalnom informacijskom i komunikacijskom tehnologijom kako bi svojim mještanima zadovoljila potrebe i omogućila najbolju moguću kvalitetu života te postala mjesto gdje su smanjeni životni troškovi i potrošnja energije, gdje je bolji životni standard, zdrava okolina, i u smislu okoliša i u smislu okruženja, te učinkovita lokalna javna uprava s međusobno povezanom mrežom usluga.**

Pojam „pametna“ pojavio se 90-tih godina prošlog stoljeća, no tada je fokus bio isključivo na infrastrukturi koja proizlazi iz primjene informacijske i komunikacijske tehnologije u razvoju mjesta življenja.

Danas, tri desetljeća kasnije, znamo da nije dovoljna samo napredna tehnologija, pružatelji i dobavljači koji tehnologiju implementiraju, gradske i lokalne vlasti koje ju primjenjuju ili građani koji je žele, već je potreban i razvoj vlastitog identiteta „pametne“ općine.

Svaki grad ili općina treba stremiti tomu da izgradi vlastiti identitet po kojem će biti prepoznat i poželjan za svoje stanovnike, ali i za investitore i turiste.

Općine u tom naporu trebaju dobro poznavati zahtjeve koje treba zadovoljiti, prednosti i mane koje imaju i izazove s kojima će se susresti. Nije svaka općina ista po veličini ni po broju stanovnika pa se razlikuje i njihov put do „pametne“ općine. Prepoznati što nedostaje je ključ uspjeha, a tehnologiju treba primjenjivati u suradnji lokalnih vlasti i mještana – na dobrobiti mještana, a ne zbog tehnologije same.

„PAMETNA“ MJESTA ŽIVLJENJA

Za određivanje karakteristika ili dimenzija „pametnih“ mjesta življenja, kako ih stručna literatura naziva, treba uzeti u obzir integriran i sveobuhvatan pristup, zato što u mjestima poput gradova ili općina, ni jedan sektor ne postoji i ne funkcionira zasebno i izolirano. Osim toga, ni jedna općina nije ista, stoga će neke imati karakteristike koje druge nemaju.

Osnovne karakteristike „pametne“ općine iščitavaju se u šest sektora vezanih uz pojam „pametna“, a uspješnost ovisi o kombinaciji svih šest. To su: „pametna ekonomija“, „pametna mobilnost“, „pametna okolina“, „pametni ljudi“, „pametna načina života“ i „pametna javna uprava“.

Unutar pojedinih sektora moguće je provesti brojne projekte ili aktivnosti kako bi se općina ili grad uspješno transformirali u „pametnu“ općinu.

Šest sektora pametne općine:

1. „Pametna“ javna uprava

2. „Pametni“ mještani

3. „Pametna“ ekonomija

4. „Pametna“ okoliš

5. „Pametna“ načina života

6. „Pametna“ mobilnost

„Pametno“ mjesto življenja

„PAMETNA“ JAVNA UPRAVA

transparentnost u
upravljanju
dostupnost
informacija
informiranje javnosti
strateško upravljanje

„PAMETNI“ MJEŠTANI

socijalni kapital
kvalificiranost i
educiranost građana
ulaganje u
obrazovanje
cjeloživotno učenje
kreativnost
uključenost u
javni život

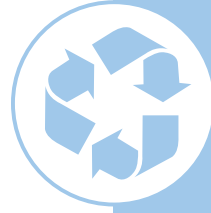
„PAMETNA“ EKONOMIJA

inovacije
ekološka
poljoprivrede
proizvodnja
produktivnost
fleksibilnost
– sposobnost
prilagodbe sustava i
mještana

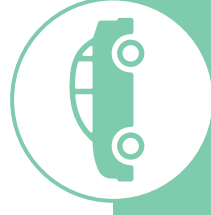
„PAMETAN“ OKOLIŠ

iskorištavanje
prirodnih resursa
mjere za zaštitu
okoliša
gospodarenje
otpadom i upravljanje
resursima

„PAMETAN“ NAČIN ŽIVOTA

kvaliteta života
zdravstvena zaštita
sportski i kulturni
sadržaji
dostupnost
obrazovanja
socijalna skladnost

„PAMETNA“ MOBILNOST

lakoća dostupnosti i
kretanja
postojanje
infrastrukture
razvijanje održivih i
sigurnih prometnih
sustava
razvoj biciklističkih
staza
zelene punionice
vozila
prostor za rekreaciju

Svaki od navedenih sektora broji, dakle, više dimenzija pa tako „pametna ekonomija“ obuhvaća, primjerice, inovaciju, produktivnost, fleksibilnost, mogućnost transformacije, i imidž općine. Sektor „Pametni ljudi“ odnosi se na socijalni kapital, odnosno koliko su mještani kvalificirani, koliko imaju sklonosti za cjeloživotno učenje, socijalnu i etničku raznolikost, ponovno fleksibilnost, zatim kreativnost, otvorenost i koliko sudjeluju u javnom životu. „Pametno upravljanje“ odnosi se na javne službe, na transparentnost prilikom upravljanja gradom, na strategije koje grad donosi i na sudjelovanje u donošenju odluka. „Pametna mobilnost“ podrazumijeva lakoću dostupnosti potrebnih sadržaja u mjestu i izvan mjesta stanovanja, postojanje IKT infrastrukture i razvijanje održivih, inovativnih i, prije svega, sigurnih prometnih sustava. „Pametna okolina“ zapravo su prirodni resursi kojima općina raspolaže. U sektor okoline spadaju i mjere za zaštitu okoliša, kontrola zagađenosti zraka i održivo upravljanje resursima. Posljednje, „pametna način života“ je, najjednostavnije rečeno, kvaliteta života mještana. U ovaj sektor spada sigurnost mještana, zdravstvena zaštita, dostupnost kulturnih sadržaja, kvaliteta stambene gradnje, socijalna kohezija, dostupnost obrazovanja i socijalna skladnost mještana.

U procesu transformacije općine u „pametnu“ treba zauzeti pristup „kišobrana“, to jest napraviti sustav koji pomoću „žica“ sve spaja u jednu zaokruženu cjelinu koja pokriva sve nužno, odnosno čini jednu cjelinu usluga koje su uistinu potrebne u određenom gradu ili općini. Također treba imati na umu da na svijetu i dalje ne postoji ni jedan grad, općina ili sustav koji se može pohvaliti da ispunjava sve karakteristike „pametnog“, odnosno ni jedan grad ne može „staviti kvačicu na sva polja pametnog“. Postoje samo

Proces transformacije općine u „pametnu“ započinje projektima koji su nužni te se tijekom godina nadograđuju kako bi dugoročno činili jednu cjelinu usluga koje su uistinu potrebne.

gradovi i općine koji aktivnije rade na polju „pametnog“, i oni koji imaju zastarjeli pristup. Postoje i oni koji će biti inovativniji na jednom polju, ali će zakazati na osnovnim karakteristikama.

Dakle, neovisno o definiciji „pametne općine“ i karakteristikama koje općina ima, nije potrebno raditi grandiozne planove koji nisu ostvarivi u realnosti. Također, nepovezan pristup „pametnom“ razvoju dovodi do loše raspodjele sredstava i do neželjenih rezultata. **Stoga treba odrediti realne ambicije i vremenske okvire unutar zadanih proračuna, prateći jasno postavljene ciljeve i planove integriranog pristupa kako bi se postigli željeni rezultati.**

Općina predlaže nova pametna rješenja mještanima, a mještani sudjeluju u razvijanju strategije na način da se educiraju i prihvaćaju nove obrasce djelovanja, ali i predlažu nova rješenja.

Proces planiranja i razrade strategije „pametne“ općine započinje u lokalnoj samoupravi, odnosno započinje ga vodstvo općine koje najbolje može definirati što općina sama po sebi zajedno sa zaposlenima u lokalnoj samoupravi i službama može ponuditi mještanima. Mještani su u ovom slučaju „klijenti“, „kupci“ ili „mušterije“, za njih je potrebno pronaći usluge koje im općina može pružiti na pametan način, tako da općina pristupa mještanima, a ne obrnuto. „Pametne“ općine nisu samo responzivne, već

proaktivne u svom odnosu s mještanima. Mještani također moraju sudjelovati u razvijanju strategije, prihvaćati nove obrasce djelovanja i komunikacije, educirati se na određenim područjima, ispitivati, tražiti i predlagati nova rješenja za svoj djelokrug rada, bio on privatni ili poslovni.

U cijelom procesu nastanka „pametne“ općine potrebno je izbjegavati izolirana rješenja, odnosno treba gledati širu sliku strategije razvoja te njezin višesektorski i dugoročan pristup. Nije dovoljno odlučiti se za nekoliko sektorskih poboljšanja i razviti strategiju samo za određene aktivnosti; potrebno je poduzeti mjere u cijeloj lokalnoj samoupravi i zahvatiti sve navedene sektore koji zajedno čine „pametnu“ općinu.

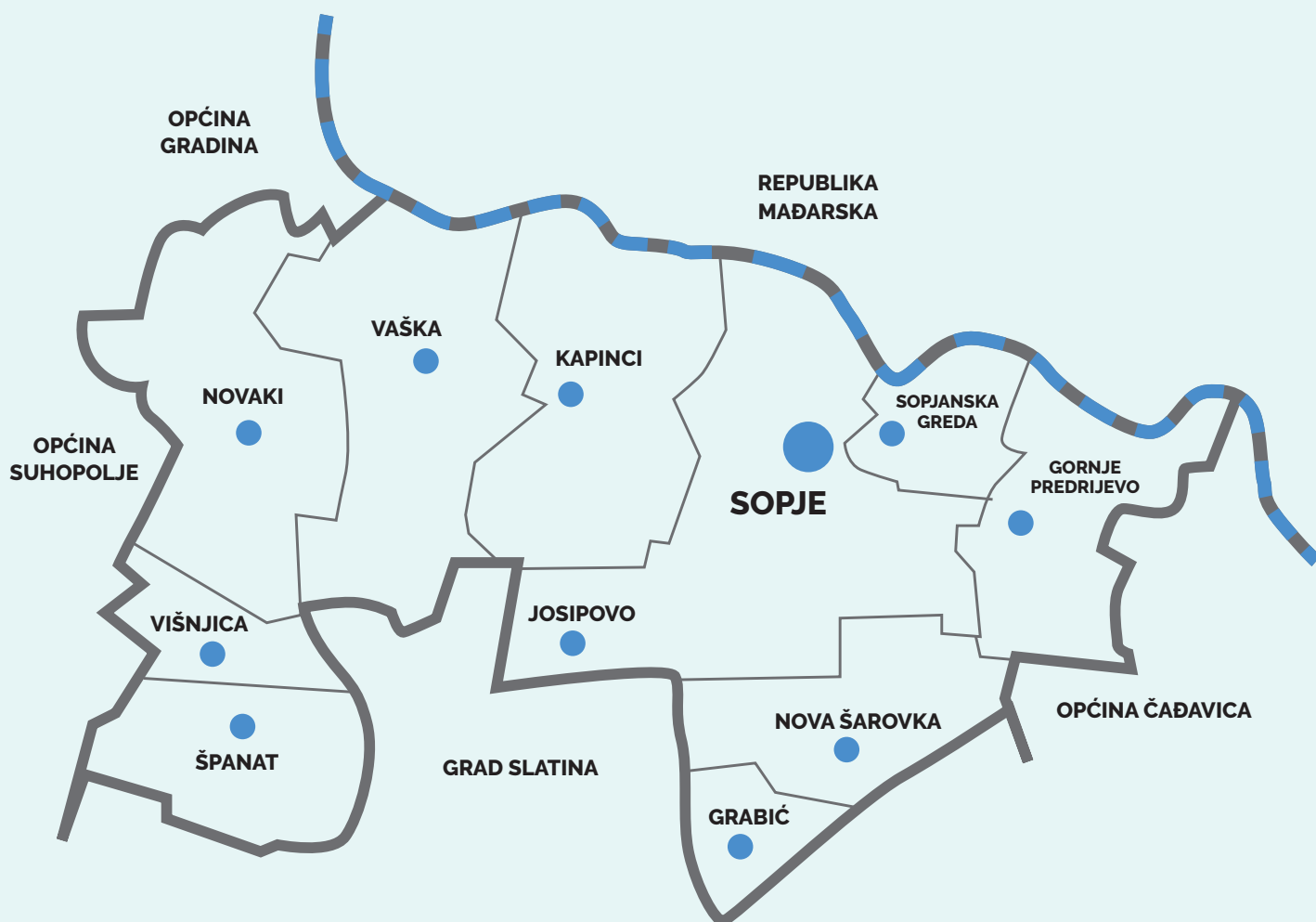
**Općina |
Sopje**

OPĆINA SOPJE

Općina Sopje nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Virovitičko-podravске županije, na prostoru uz rijeku Dravu. Sa sjeverne strane graniči s Republikom Mađarskom, s istočne strane s Općinom Čađavica, s južne strane s gradom Slatinom, a sa zapadne strane s općinama Suhopolje i Gradina. U Općini Sopje jedanaest je naselja: Grabić, Nova Šarovka, Gornje Predrijevo, Josipovo, Kapinci, Vaška, Novaki, Španat, Sopje, Sopjanska Greda i Višnjica.

Površina Općine Sopje iznosi 117,80 km², što predstavlja 5,83% površine županije.

Naselja i granice Općine Sopje

OPĆINA SOPJE

14 429 ha zemljišta

nadmorska visina
98 – 116 m

temperature:

**zima do
-20°C**

**ljetno do
+40°C**

broj stanovnika 2011.

**1147
muških osoba**

**1173
ženske osobe**

Općina Sopje pripada u I. skupinu jedinica lokalne samouprave, čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka Republike Hrvatske.

Općina Sopje svojim prirodnim vrijednostima, reljefom, geološkim sastavom tla, klimatskim i hidrološkim karakteristikama, vegetacijskim pokrovom i faunom ima veliko značenje u Virovitičko-podravskoj županiji.

Promatrajući strukturu ukupne površine, Općina Sopje ima 14 429 ha zemljišta, od toga 11 292 ha je poljoprivredno zemljište, od čega su 10 542 ha oranice, a 749 ha su šume, livade i pašnjaci. Reljef je nizinski s nadmorskom visinom od 98 metara do 116 metara, pri čemu jedan dio pripada pridravskoj ravnici, a jedan je dio otvoreni panonski prostor. Područje se stepenasto spušta prema rijeci Dravi, koja dominira Općinom kao glavni vodotok tog područja, a tu su još i vodotoci brdsko-ravničarskog sliva kanala poput kanala Čađavica i Županijskog kanala.

Ravničarski krajobraz gubi se u nepreglednoj panonskoj nizini ispresijecanoj šumama i pritocima rijeke Drave. Gledano od sjevera prema jugu i od istoka prema zapadu, krajobraz se gotovo ne mijenja.

Klimatski gledano, Općina pripada sjevernom ravničarskom dijelu Hrvatske. Zime su ovdje hladne, s oborinama, naročito u studenom, prosincu, siječnju i veljači, a ljetno razdoblje obilježavaju topli i veoma topli mjeseci te prolazne oborine u obliku krupne kiše ili tuče. Temperature se u zimskim mjesecima spuštaju do -20°C, a u ljetnim mjesecima rastu i do +40°C.

Vegetaciju Općine Sopje čine šume, livade i oranice, odnosno obradive površine. Tu postoje nizinske i dravske šume. U nizinskom dijelu prevladava hrast lužnjak i različite vrste topola kao plantažni nasadi. U dravski dio šume ubrajamo autohtone vrste vrba, sloj šaša i šiblja. Područje uz rijeku Dravu i njezine pritoka obilježava specifična močvarna vegetacija gdje dominira trska. Fauna Općine Sopje pripada srednjoeuropskoj fauni, fauni vodozemaca i gmazova. U šumama u nizinskim predjelima obitava kuna zlatica i kuna bjelica, a na cijelom području rasprostranjena je visoka i niska divljač (srna, jelen, divlja svinja, lisica i zec).

Stanovništvo se uglavnom bavi poljoprivrednom proizvodnjom.

Po broju stanovnika, kao i po površini, Općina Sopje je srednje veličine u okviru Virovitičko-podravske županije. Prema posljednjem popisu stanovništva, koji je obavljen 2011. godine, u Općini Sopje živjelo je 2320 stanovnika – 1147 muških osoba i 1173 ženske osobe. Stanovništvo se uglavnom bavi poljoprivrednom proizvodnjom, izuzev nekih pojedinaca koji imaju manju površinu obradivog zemljišta te su uključeni u sekundarne djelatnosti.

70%
površine Općine rezervirano je za uzgoj žitarica, industrijskog bilja, povrća i voća.

Općina Sopje je isključivo poljoprivredna jer na njezinu području nema ni jednog industrijskog pogona. Agrarne površine pokrivaju približno 70 % Općine. Od kultura najznačajnije su žitarice koje ubrajamo u industrijsko bilje, primjerice duhan i povrće, te voćnjaci.

Stočarska proizvodnja je slabo razvijena i uglavnom se proizvodi za vlastitu potrošnju. Dvadesetak OPG-a (obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava) bavi se intenzivnijom proizvodnjom mlijeka (više od pet grla goveda), tovne junadi i tovnih svinja.

Osnovni element na kojem se temelji atraktivnost kraja i destinacije odnosi se na ugodnu klimu, nezagađen zrak i vodu, odsutnost buke i potencijalnih opasnosti, očuvanu prirodu, slikovit krajolik, dobre uvjete za rekreaciju i dobru cestovnu povezanost. Prirodne uvjete za razvitak turizma na ovom prostoru čine prostrana lovna područja s bogatim fondom divljači kao i mogućnost razvoja seoskog i rekreacijskog turizma. Uz to, velik potencijal razvoja turizma odnosi se i na cikloturizam. Dio biciklističkih staza Općine Sopje dio je i poznate EuroVelo rute – europske mreže biciklističkih ruta pod vodstvom Europske biciklističke organizacije kojoj je cilj povezati postojeće biciklističke rute u jedinstvenu europsku mrežu.

POVIJEST I KULTURA SOPJANSKOG KRAJA

Arheološki nalazi na području Općine Sopje potječu iz pretpovijesnog doba. Crkva sv. Marije Magdalene izgrađena je u 14. stoljeću, a još su starija naselja Novaki i Vaška koji se spominju već 1014. godine. Za vrijeme Turaka spominje se utvrda u Sopju, a potpuno opustjele krajeve 1692. godine počinju naseljavati Hrvati da bi se 1694. obnovila župa. Na području Općine otkriveno je 15 rano-srednjovjekovnih cjelina.

Općina Sopje ima i registriranih spomenika kulture a to su:

- u kategoriji hortikulturni spomenik – park Višnjica i Ergela arapskih konja Višnjica u Višnjici
- u kategoriji značajni krajolik – močvarno područje uz rijeku Dravu
- u kategoriji spomenik parkovne arhitekture – pojedinačno stablo – hrast kitnjak u Kapincima
- u kategoriji zaštićena prirodna staništa – Sopjanska bara, Predrijevačka bara i Kapinačka bara
- u kategoriji zaštićena ekološka zona – područje sjeverozapadnog dijela Općine Sopje između rijeke Drave i županijskog kanala pa sve do granice Općine Gradina.

Osnovni cilj očuvanja atraktivnih i vrijednih dijelova prirode i graditeljske baštine te ruralne i krajobrazne strukture jest da se sačuva i zaštiti identite Općine.

U Općini Sopje djeluje Kulturno-umjetničko društvo „Podravac“ iz Sopja. Društvo je osnovano 1981. godine i od tada mu se rad izričito temelji na starim etnografskim i etnološkim obilježjima. Društvo čuva izvornu tradiciju dijela regije i šire zajednice. Ova je zajednica posebno poznata po očuvanju izrade starih narodnih nošnja koje su registrirane na razini državne riznice u Zagrebu. Tradicija izvornog rukotvorstva u Sopju nastala je krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Tkanje, kukičanje, vez, necanje, splet, preplet, šupljikanje, dio su tradicije koja se prenosi iz generacije u generaciju, kao i izrada bogato ukrašenih nošnja sopjanskog kraja. Mnoge su se tradicijske vrijednosti sačuvale u Sopjanskom kraju, od ruralnog graditeljstva, očuvanja običaja i narodnih nošnja do različitih uporabnih predmeta u tradicionalnoj poljoprivredi.

U tradicionalni nakit i naslijeđe Sopjanskog kraja ubrajaju se **lijevane srebrne rustikalne grozdolike naušnice tzv. volinjskog tipa, srebrne i brončane naušnice karičice s petljom u obliku slova S, ogrlice – đerdani s perlama od puhanog stakla, šuplji brončani praporci i dugmad, potom srebrni prsteni različitih inačica i oblika.**

Jedna od važnijih manifestacija na području Općine Sopje je Dravsko proljeće. Dravsko proljeće tradicionalna je manifestacija koju Općina Sopje i KUD „Podravec“ Sopje organiziraju u suradnji s Hrvatskom državnom samoupravom iz Starina u Mađarskoj. Domaćini manifestacije izmjenjuju se svake godine, pa je tako domaćin u „neparnim“ godinama Općina Sopje, a u „parnim“ godinama Hrvatska državna samouprava Dravasztara (Starin) u Mađarskoj.

Na području Općine Sopje djeluje 16 neprofitnih udruga iz različitih područja (konjička udruga, športsko-ribolovne udruge, lovačke udruge, nogometni klubovi, KUD, udruga žena, udruga za sportsku rekreaciju).

INVESTICIJE NA
PODRUČJU OPĆINE SOPJE

2017. – 2019.
13.100.303,82 kn

2020. – 2021.
20.311.843,50 kn

INVESTICIJE:
2017. – 2021.

33.412.147,32 kn

INFRASTRUKTURNI RAZVOJ OPĆINE SOPJE

Unazad nekoliko godina Općina Sopje bilježi značajan infrastrukturni razvoj. Infrastrukturni razvoj još je značajniji zbog činjenice da su financijska sredstva Općine ograničena. Međutim, Općina svoje projekte uspješno sufinancira uz pomoć različitih Agencija, sredstvima iz fondova ministarstava Republike Hrvatske te potporama iz fondova Europske Unije, a sve u svrhu poboljšanja kvalitete života svojih mještana uređenjem infrastrukture.

Vrijednost infrastrukturnih radova na području Općine Sopje u razdoblju od 2017. do 2019. godine iznosila je 13.100.303,82 kuna. Za razdoblje od 2020. Do 2021. godine previđeno je još 20.311.843,50 kuna većih investicija. Dakle, ukupno će se u razvoj infrastrukture Općine za razdoblje od 2017. do 2021. uložiti 33.412.147,32 kuna.

Najznačajniji i najvrjedniji projekti odnose se na uređenje i rekonstrukciju cesta, izgradnju vodovoda, poboljšanje, rekonstrukciju i modernizaciju komunalne infrastrukture, uređenje nerazvrstanih cesta i energetske obnovu objekata. Društveno i infrastrukturno najvrjedniji projekt Općine Sopje svakako je izgradnja dječjeg vrtića u Sopju čija je vrijednost oko 5 milijuna kuna. Također, uređenjem Mjesnog doma Gornje Predrijevo, uređenjem društvenog doma u Kapincima te energetske obnovom vatrogasnog doma u Sopju, značajno su se poboljšavali uvjeti za društvena događanja mještana.

U 2020. godini nastavit će se infrastrukturna poboljšanja Općine. Neki od važnijih projekata u nadolazećem razdoblju su sanacija kapelice na groblju u Sopju, izgradnja kanalizacijskog sustava Sopje – Sopjanska Greda s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda, rekonstrukcija društvenog doma u Novoj Šarovki, rekonstrukcija i opremanje kulturnog centra u Sopju, izgradnja svlačionica na nogometnim igralištima u Vaškoj i Josipovu, izgradnja platoa ispred kuća oproštaja u Španatu, Grabiću, Josipovu, Kapincima.

U nastavku su navedene investicije Općine Sopje za razdoblje od 2017. do 2019. godine te najznačajnije investicije i projekti koji se planiraju provesti u 2020. i 2021.

2017.

Radovi na modernizaciji komunalne infrastrukture	HRK 196,481.98
Gradnja kuće oproštaja u Španatu	HRK 513,986.33
Uređenje centra, izvođenje asfaltnih radova	HRK 64,774.19
Rekonstrukcija javne rasvjete u naselju Španat	HRK 77,379.98
Solarna elektrana – montaža i spajanje	HRK 136,890.76
Bojanje crkve u Novoj Šarovci	HRK 18,996.00
Opremanje dječjeg igrališta Sopje	HRK 7,955.00
Izrada, doprema i opremanje autobusnih kućica	HRK 171,156.25
Rekonstrukcija društvenog doma u Španatu	HRK 70,896.25
Opremanje društvenog doma Vaška	HRK 29,418.95
Unutarnje uređenje društvenog doma u Grabiću	HRK 8,112.50
Uređenje zvonika u Gornjem Predrijevu	HRK 17,975.00
Održavanje nerazvrstanih cesta na području Općine	HRK 400,984.38

2018.

Uređenje parkirališta u Španatu	HRK 110,490.00
Nabava kosilice za nogometno igralište Vaška	HRK 13,391.08
Betoniranje staza u Kapincima	HRK 35,566.00
Nabava kuhinja (Josipovo, Španat, Vaška)	HRK 23,977.50
Ugradnja zvona u zvonik Grabić	HRK 18,115.00
Kupnja motorne kosilice MO Grabić	HRK 12,554.08
Opremanje dječjeg igrališta u Novakima	HRK 27,298.21
Radovi na DD Nova Šarovka	HRK 24,825.00
Motorna kosilica	HRK 10,099.20
Nabava i sadnja zelenila	HRK 12,740.00
Održavanje nerazvrstanih cesta	HRK 105,977.50
Izmjene i dopune PPO	HRK 24,750.00
Legalizacija objekata u vlasništvu Općine	HRK 22,698.65
Izgradnja kuće oproštaja u Grabiću	HRK 193,795.08
Rekonstrukcija ceste Sopje – Drava	HRK 576,907.40
Montaža javne rasvjete MO Španat	HRK 13,222.50
Izgradnja dječjeg vrtića u Sopju (nekretnina, zemljište, nadzor)	HRK 295,829.69
Izgradnja platoa na MG Sopje	HRK 334,835.63
Izgradnja pješačke staze u Sopju	HRK 275,109.33
Rekonstrukcija doma u Josipovu	HRK 79,575.00
Rekonstrukcija dom u Novakima	HRK 242,080.00
Rekonstrukcija kapelice u Gornjem Predrijevu	HRK 50,024.75

Izgradnja pješačkih staza (Vaška i Gornje Predrijevo)	HRK 11,000.00
Izgradnja odvodnog kanala pokraj vrtića	HRK 52,351.50
Rekonstrukcija društvenog doma u Novoj Šarovci	HRK 68,005.00
Uređenje prilazne ceste do mrtvačnice u Sopju	HRK 24,998.31
Uređenje nogometnog igrališta u Sopju	HRK 149,889.38
Izgradnja sekundarnog vodovoda Gornje Predrijevo	HRK 365,000.00
Rekonstrukcija i modernizacija komunalne infrast.	HRK 1,254,890.00
Rekonstrukcija doma u Kapincima	HRK 272,188.66

2019.

Dovršetak kuće oproštaja u Grabiću	HRK 650,661.68
Uređenje mjesnog doma Gornje Predrijevo	HRK 217,000.00
Izrada projektnih dokumentacija (troškovnika, planova)	HRK 8,000.00
Rekonstrukcija ceste Sopje – Drava	HRK 2,027,800.00
Rekonstrukcija doma u Josipovu	HRK 86,069.16
Uređenje staza Općine Sopje	HRK 19,000.00
Projektiranje i izgradnja kuće oproštaja Kapinci	HRK 538,000.00
Autobusno stajalište u Španatu	HRK 53,187.50
Pješačka staza do groblja u Vaškoj	HRK 79,819.75
Pješačka staza u Gornjem Predrijevu	HRK 58,641.56
Izgradnja odvodnog kanala	HRK 8,748.50
Oprema za komunalno održavanje	HRK 12,000.00
Sanacija prilazne ceste prema groblju u Sopju	HRK 550,947.92
Uređenje platoa na MG Vaška	HRK 61,163.88
Izgradnja kuće oproštaja u Josipovu	HRK 588,755.23
Izgradnja pješačke staze u Ulici Vladimira Nazora	HRK 441,701.94
Održavanje nerazvrstane ceste do groblja u Vaškoj	HRK 151,428.65
Uređenje nogometnog igrališta u Sopju	HRK 139,068.03
Sanacija društvenog doma u Španatu	HRK 110,593.41
Uređenje centra Vaška	HRK 24,750.00
Održavanje nerazvrstane ceste Kapinci	HRK 214,975.75
Administrativni troškovi kulturnog centra Sopje	HRK 50,000.00
Nabava opreme za mjesne domove (klima uređaji, kuhinje)	HRK 10,943.47
Autobusna stanica Španat	HRK 16,697.87
Nabava opreme za održavanje kom. infrastrukture	HRK 7,650.00
Opremanje doma u Novakima	HRK 8,760.00
Održavanje nerazvrstanih cesta na području Općine	HRK 450,997.50
IV. izmjene i dopune PPO	HRK 57,750.00
Arhitektonski snimak doma u Španatu	HRK 38,000.00

Ukupno investicije (2017.-2019.)

HRK 13,100,303.82

2020./2021.

Rekonstrukcija i opremanje kulturnog centra Sopje	HRK 620,000.00
Izgradnja dječjeg vrtića u Sopju	HRK 4,900,000.00
Energetska obnova vatrogasnog doma u Sopju	HRK 614,576.25
Uređenje ulice bana Jelačića	HRK 560,893.50
Izgradnja pomoćnog igrališta od umjetne trave	HRK 622,855.88
Izgradnja svlačionica na nogmetnom igralištu u Josipovu	HRK 620,000.00
Izgradnja svlačionica na nogmetnom igralištu u Vaškoj	HRK 620,000.00
Rekonstrukcija centra i uređenje okoliša u Vaškoj	HRK 350,000.00
Opremanje domova i kuća oproštaja	HRK 120,000.00
Rekonstrukcija društvenog doma u Novoj Šarovki	HRK 1,910,811.00
Početak radova za uvođenje brzoga interneta na području Općine	HRK 210,000.00
Uređenje okoliša iza zgrade Općine i izgradnja pozornice	HRK 240,000.00
Rekonstrukcija nerazvrstane ceste Novaki – Zidina	HRK 2,116,706.94
Uređenje staza i cesta na području Općine	HRK 250,000.00
Izgradnja ceste Kapinci – Josipovo	HRK 3,000,000.00
Sanacija kapelice na groblju u Sopju	HRK 246,000.00
Izgradnja platoa ispred kuće oproštaja u Španatu	HRK 205,000.00
Izgradnja platoa ispred kuće oproštaja u Grabiću	HRK 205,000.00
Izgradnja platoa ispred kuće oproštaja u Josipovu	HRK 200,000.00
Izgradnja platoa ispred kuće oproštaja u Kapincima	HRK 200,000.00
Široko pojasni internet na području Općine	HRK 2,500,000.00
Ukupno planiranih investicija 2020. -2021.	HRK 20.311.843,50

Ukupno investicije (2017. – 2021.)

HRK 33,412.147,32

OPĆINA SOPJE U SEGMENTU „PAMETNE“ OPĆINE

Općina Sopje nedvojbeno se ističe kao jedna od rijetkih općina u Republici Hrvatskoj koja je prepoznala važnost i nužnost implementacije „pametnih“ rješenja u različite segmente svog djelovanja u svrhu poboljšanja kvalitete života mještana, povećanja njihova zadovoljstva, veće učinkovitost javnih usluga te bržeg i boljeg pristupa upravljanja Općinom u cjelini. Osim toga, važno je spomenuti da je smjer razvoja Općine Sopje u „pametnu“ Općinu prepoznat i iniciran od strane lokalne samouprave, koja je ujedno i nositelj projekta.

Općina Sopje je u realiziranim i implementiranim projektima pokazala spremnost za razvoj i napredak. Dosadašnji razvojni projekti bili su vezani za poboljšanje infrastrukture Općine, izgradnju i obnavljanje cesta, uređenja društvenih domova, škola, izgradnju vrtića, poboljšanje sportskih sadržaja i slično. Implementacija „pametne“ strategije Općine Sopje dodatno će ubrzati i zaokružiti razvoj s primarnim ciljem: poboljšanjem kvalitete života mještana.

Ciljevi strategije „pametne“ Općine Sopje odnose se na stratešku orijentaciju na šest glavnih područja „pametnog“ djelovanja, a to su: javna uprava, mještani, ekonomija, mobilnost, okoliš i poboljšanje načina života. Kako bi se to osiguralo, potrebno je definirati strateške projekte koji će u pojedinačnim segmentima ili kao zaokružena cjelina doprinijeti razvoju „pametne“ Općine, odnosno ostvarivanju strategije. Nužan je preduvjet svakako i definiranje dugoročne vizije Općine te ciljeva koje ona želi ostvariti.

Strategija „pametne“ Općine Sopje pripremljena je temeljem analize sadašnjeg stanja te definiranjem vizije i ciljeva na način da su provedeni dubinski intervjui unutar lokalne samouprave te *online* anketa među mještanima Općine Sopje. U cijeli proces nastanka strategije nastojalo se aktivno uključiti predstavnike Općine. Dobiveni su podatci analizirani te su se koristili za razumijevanje usluga Općine i svih njezinih segmenata djelovanja te ocjenjivanje zadovoljstva mještana trenutačnom situacijom. Na temelju dobivenih rezultata ocijenjene su i definirane potrebe budućeg razvoja te se pripremio plan implementacije strateških inicijativa „pametne“ Općine Sopje.

IZRADA „PAMETNE“ STRATEGIJE OPĆINE SOPJE

Strategija „pametne“ Općine Sopje temelji se na pregledu trenutačnoga stanja te postavlja ciljeve i viziju na temelju kojih određuje strateška područja budućeg razvoja.

Pregled trenutačnoga stanja podrazumijeva pregled primarnih i sekundarnih podataka. Primarni se podatci temelje na provedenim istraživanjima, odnosno obradi prikupljenih podataka dobivenih dubinskim intervjuiranjem unutar lokalne samouprave i anketiranjem mještana Općine Sopje. Sekundarni podatci odnose se na analizu dostupne postojeće dokumentacije Općine Sopje. Nakon obrade tih podataka definiraju se ciljevi i vizija koja obuhvaća svih šest važnih područja „pametnog“ djelovanja, a to su javna uprava, način života, mještani, okolina, mobilnost i ekonomija. Zatim se definira strateški plan razvoja Općine Sopje.

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Analiza postojećeg stanja u Općini Sopje provedena je u dvije faze. Prva se faza odnosila na dubinski intervju sa zaposlenicima Općine Sopje. Druga faza istraživanja provedena je online anketnim upitnikom kojem su pristupili mještani Općine Sopje.

Dubinski intervju proveden je u ožujku 2020. godine. Odabrani su sugovornici čija je funkcija primjerena tematici. Intervjuu su pristupili Berislav Androš, načelnik Općine Sopje i Ana Krištan Martinković, pročelnica Općine Sopje. Odabrani su sugovornici pridonijeli formiranju zaključnog mišljenja o izradi strategije „pametne“ Općine Sopje.

Tijekom odvojenih razgovora sugovornicima je bilo postavljeno 40 pitanja unutar pet tematskih cjelina:

1. Ključni poslovni procesi u Općini Sopje
2. Investicije, planiranje i financije u Općini Sopje
3. Poljoprivreda u Općini Sopje
4. Stanovništvo Općine Sopje
5. Kultura, sport i turizam u Općini Sopje.

Sva postavljena pitanja bila su usko vezana uz temu ovog rada.

Analiza dobivenih odgovora i stavova intervjuiranih sugovornika ukazala je na važnost i potrebu kvalitetnog komuniciranja s mještanima Općine Sopje. Također je uočena potreba za pojednostavljenjem poslovnih procesa i boljom dostupnosti informacija mještanima u kontekstu informatizacije poslovnih procesa. U svrhu toga navedeno je da Općina trenutačno radi na postavljanju odgovarajuće infrastrukture kako bi besplatni internet bio dostupan svim mještanima. Sugovornici smatraju da se dodatno treba fokusirati na djecu i mlade navodeći da su oni budućnost Općine. Kao glavni problem svojeg poslovanja navode ograničena financijska sredstva u proračunu, ali to nastoje nadomjestiti sufinanciranjem od strane fondova ministarstva Republike Hrvatske te fondova Europske unije. Do sada su brojne projekte sufinancirali ili u potpunosti financirali na takav način. Od dosadašnjih investicija ističu **izgradnju dječjeg vrtića** u Sopju te znatna ulaganje u infrastrukturu navodeći da su u proteklih nekoliko godina obnovljene, **rekonstruirane ili izgrađene ceste** u mjestima diljem Općine, **obnovljeni društveni domovi, škole, nogometna igrališta** te **kuće oproštaja**. Buduće investicije također će biti vezane za poboljšanje infrastrukture: izgradnju cesta, **uređenje okoliša**, izgradnju platoa ispred kuća oproštaja, izgradnju svlačionica na nogometnim igralištima i slično. Sugovornici navode da je fokus budućeg djelovanja Općine potrebno staviti na djecu i mlade, na zadržavanje mladih obitelji te već sada imaju financijske poticaje za mlade obitelji. Uz to, potreban je razvoj Općine i poljoprivrede sredstvima iz Europskih i drugih fondova. Također su svjesni potencijala koje Općina ima i u kontekstu ruralnog turizma, biciklističkog turizma navodeći brojne prirodne ljepote. Potrebno je spomenuti i bogato kulturno nasljeđe koje Općina ima te brojne kulturno-umjetničke udruge koje djeluju na području Općine.

Druga faza istraživanja provedena je online anketnim upitnikom za mještane Općine Sopje. Anketiranje je provedeno u razdoblju od 14. do 16. travnja 2020. godine. Anketni upitnik proveden je na uzorku od 70 ispitanika, a izrađen je u digitalnome obliku i distribuiran elektroničkim putem, odnosno putem web-stranice Općine i društvenih mreža. Anketni upitnik sastojao se od 8 pitanja otvorenoga tipa kako bi se iz odgovora mještana dobilo što više informacija o zadovoljstvu mještana u Općini Sopje.

Mještanima je postavljeno pitanje o uslugama u Općini Sopje te su mogli izraziti svoje zadovoljstvo ili nezadovoljstvo istima. Više od 80 posto ispitanika zadovoljno je uslugama Općine, a poboljšanja su moguća u području snižavanja cijena komunalnih usluga, poboljšanju kvalitete

cesta unutar Općine te poboljšanju programa za djecu i mlade kao i raznolikijom ponudom kulturnih i sportskih sadržaja.

Na pitanje vezano za dosadašnje projekte, odnosno projekte u Općini Sopje unazad pet godina, više od 95% mještana ima izrazito pozitivne komentare na smjer u kojem se Općina razvija te na osobni rad načelnika Općine. Najviše ispitanika ističe dječji vrtić, često se spominju kuće oproštaja, uređenje mjesnih domova, mjere za pomoć mladima. Nekoliko zamjerki navedeno je za neravnomjeran razvoj mjesta unutar Općine.

Mještani su navodili i projekte za koje bi voljeli da se realiziraju tijekom nadolazećih pet godina. Naglasak je na jednakom razvoju svih mjesta, nastavku asfaltiranja cesta i nogostupa te obnovi groblja, još boljim komunalnim uslugama, pomoći mladima te osmišljavanju programa za njih. Ispitanici su često spominjali i razvoj biciklističkih staza te obogaćivanje sportskog i kulturnog programa. Dječji parkovi su im od velike važnosti te bi željeli da se poboljšaju. U kontekstu komunikacije, apsolutno podržavaju anketiranje kao način komuniciranja s mještanima jer žele da se i njihov glas čuje. Više od 90 % mještana podržava dosadašnji način komuniciranja, odnosno pozitivno su se izrazili o dostupnosti informacija u Općini. Nekolicina mlađih ispitanika navodi da bi komunikacija mogla biti modernija, a nekoliko ispitanika srednje i starije životne dobi navodi da bi se trebali održavati godišnji ili mjesečni sastanci.

Zadnji dio ankete odnosio se na stanje poljoprivredne proizvodnje u Općini Sopje. Mještani su navodili svoje probleme, a većina ih smatra da bi im trebalo još više poljoprivrednog zemljišta te da bi se trebali poboljšati lokalni putovi. Smatraju da im Općina Sopje može pomoći na način da im omogući više obradiva tla te da ih educira na području projekata EU kako bi poljoprivrednici sami mogli prijavljivati na iste. Predlažu i određene poticaje od strane Općine za poljoprivrednike. Uz to, neki smatraju da im Općina može pomoći i u prodaji njihovih proizvoda. Mještani su na kraju ankete navodili koje bi novosti željeli uvoditi na svojim poljoprivrednim gospodarstvima. Većina mještana zadovoljna je trenutačnom situacijom i ne bi uvodili promjene. Nekoliko ispitanika smatra da im je potrebna upotreba novih tehnologija te smatraju da bi uz EU poticaje mogli sufinancirati kupnju strojeva, opremu za navodnjavanje te opremu za kontroliranje kakvoće i vlažnosti tla.

Na temelju dostupnih podataka i na temelju dobivenih podataka iz provedenih istraživanja napravljena je SWOT analiza Općine Sopje kako bi se na jednom mjestu prikazale snage, slabosti, prilike i prijetnje Općine u cjelini. Važno je napomenuti da se u ovoj SWOT analizi promatraju samo područja koja su važna za razvoj strategije „pametne“ Općine Sopje, a to su javna uprava, ekonomija, mobilnost, okoliš, stanovništvo i način života.

Tablični prikaz 3. SWOT analiza Općine Sopje

SNAGE

- vodstvo Općine želi digitalna poboljšanja i razumije njihovu važnost
- veoma dobri rezultati ranije prijavljivanih projekata (realizirani brojni projekti sredstvima iz različitih fondova)
- bogatstvo obradivih površina, netaknuta priroda
 - tradicija u poljoprivrednoj proizvodnji
 - popularno izletište Drava (proljeće i ljeto najposjećenije)
 - bogata kulturna tradicija i različiti sačuvani običaji
 - otvorena komunikacija vodstva Općine prema mještanima

PRILIKE

- povoljan geoprometni položaj, mogućnost razvoja turizma
- brojni dostupni izvori financiranja (EU, fondovi, Ministarstvo)
- očuvan okoliš – mogućnost rekreacijskog turizma i ekološke proizvodnje
- rast potražnje za tradicionalnim i ekološkim proizvodima
 - unaprjeđenje poljoprivrede sredstvima iz fondova
 - izgradnja brenda Sopje
 - edukacije za lokalno stanovništvo, dodatna osposobljavanja
 - razvoj biciklizma – Eurovelo ruta
 - postojeći objekt karaula – potencijalni turistički objekt s popratnim sadržajima

SLABOSTI

- izrazito ograničen proračun za veće investicije
- administrativne poteškoće upravljanja državnim zemljištem
- nepovezanost malih poljoprivrednih proizvođača
- nepovoljna demografska kretanja (iseljavanje mladih)
- nizak standard (niže plaće od prosjeka)
 - malobrojni sadržaji za srednjoškolce, studente i djecu

PRIJETNJE

- administrativna zahtjevnost EU projekata
- slaba povezanost centralne državne uprave i lokalne samouprave za brzo rješavanje konkretnih problema
- elementarne nepogode, pogotovo u kontekstu poljoprivrede i okoliša
 - uvozni poljoprivredni proizvodi, velika konkurencija
 - neravnomjerna ekonomska politika na razini države

OCJENA POSTOJEĆEG STANJA

Ocjena postojećeg stanja predstavlja polaznu točku i daje smjernice, odnosno okvir budućeg razvoja. Navode se neki nužni uvjeti, ali i ograničenja s kojima će se Općina susretati tijekom procesa transformacije u „pametnu“ Općinu.

Na razini svih dionika Općine Sopje, uočena je dovoljna razina zrelosti da Općina započne razvoj u smjeru „pametne“ Općine. To se prije svega iščitava iz toga što je vodstvo Općine inicijator tog razvoja, a potvrđuje se poboljšanjem svih sektora vezanih za „pametnu“ Općinu. Također, provedeno anketno ispitivanje među mještanima pokazalo je da žele promjene u svrhu poboljšanja i lakše komunikacije te ubrzanog rješavanja njihovih zahtjeva, ali i poboljšanja infrastrukture i načina života u cjelini. Nadalje, postojeća općinska infrastruktura s naglaskom na okoliš, zelene i poljoprivredne površine, rekreacijska područja i kulturnu baštinu, daje zadovoljavajuću polaznu osnovu za napredak u smislu razvoja i implementacije „pametnih“ rješenja.

Jedan od nužnih uvjeta za kretanje u taj proces postavljanje je brzog interneta na području Općine Sopje. Taj je projekt trenutno u fazi provedbe i nakon realizacije uvelike će pomoći i ubrzati razvoj određenih „pametnih“ procesa u Općini. Također, dodatne edukacije za mještane uvelike će pridonijeti razumijevanju procesa i poboljšanju tijeka informacija, odnosno, dugoročno, boljoj komunikaciji. Ograničenja u provedbi projekta „pametne“ općine svakako će se odnositi na vrlo ograničena vlastita proračunska sredstva i na vremenska ograničenja. Naime, većina projekata vezanih za transformaciju Općine u „pametnu“ bit će provedena s pomoću drugih oblika financiranja ili sufinanciranja (EU projekti, fondovi, ministarstva). S obzirom na navedene druge oblike financiranja sljedeće će ograničenje biti ono vremensko – što zbog dugotrajnosti procesa, što zbog određenog razdoblja u kojemu se pojedini projekt može prijaviti i financirati. Puni potencijal „pametne“ Općine Sopje zasigurno je u uključenosti mještana, prije svega sudjelovanjem u donošenju svih važnih odluka vezanih za Općinu te poboljšanju osobnih, poslovnih ili poljoprivrednih procesa.

DEFINIRANJE STRATEŠKOG PROGRAMA

Strateški prioriteti Općine Sopje utvrđeni su analizom strateških dokumenata i temeljem niza do sada implementiranih projekata koji ukazuju da se Općina Sopje želi sveobuhvatno i dugoročno razvijati, prije svega infrastrukturno, a nakon toga „pametno“ na način da „pametna“ pristup upravljanju olakšava i poboljšava živote mještana. Pristup na kojem se temelji strategija provodit će se isključivo na temelju razumijevanja potreba Općine i njezinih mještana. Strategijom „pametne“ općine osigurat će se dobri temelji za razvoj dugoročno održivog i cjelovitog koncepta „pametne“ općine te će se ponuditi dugoročno vrlo korisna rješenja.

Ciljevi pripreme strategije „pametne“ Općine Sopje su sljedeći:

1. povećati broj sadržaja za djecu i mlade na području Općine Sopje
2. povećati broj investicija mještana na području poljoprivrede sufinanciranih od strane Europske unije
3. poboljšati sustav lokalne samouprave na način da se usluge Općine učine dostupnijima i bržima u skladu sa stvarnim potrebama mještana
4. uključiti mještane u predlaganje projekata te ih potaknuti da ukazuju na probleme
5. poboljšati digitalnu komunikaciju i online dostupnost informacija
6. poboljšati učinkovitost komunalnih usluga optimiziranjem troškova i upravljanjem uslugu u stvarnom vremenu
7. korištenjem tehnologijama kreirati „pametne“ usluge u kulturi, turizmu i poljoprivredi
8. strateškim projektima potaknuti razvoj poljoprivrede i turizma.

Nastavno na postavljene ciljeve, formirana je i vizija Općine Sopje:

Sopje teži postati mjesto ugodnog, kvalitetnog i zdravog življenja u skladu s prirodom, mjesto razvijene poljoprivrede i ruralnog turizma te se svim svojim posjetiteljima predstaviti kao jedinstven turistički doživljaj.

Vodeći se rezultatima analize postojećeg stanja Općine Sopje te na temelju ocjene stanja i analiziranja potreba, identificirani su projekti za strateški program „pametne“ Općine Sopje u narednom razdoblju. Ovisno o roku izvršenja, projekti su strateški klasificirani kao kratkoročni (do pet godina), srednjoročni (do deset godina) i dugoročni (za razdoblje duže od deset godina). Svi projekti proizlaze iz spomenutih ciljeva te će pomoći u njihovu ostvarenju i uspostavi koncepta „pametne“ Općine Sopje u cjelini. Projekti su razvrstani u šest ključnih područja: javna uprava, ekonomija i poljoprivreda, mobilnost, okoliš, građani i način života. Za svaki projekt naveden je kratak opis te glavni ciljevi, predviđene projektne aktivnosti, ključni pokazatelji uspješnosti, rok ostvarenja, financijska sredstva te mogući izvori financiranja. Realizacija projekata uvelike će ovisiti o većinskim izvorima financiranja (EU fondovi), stoga su razdoblja realizacije podložna promjenama.

Plan projekata za Općinu Sopje

U lokalnoj samoupravi Općine Sopje predloženim projektima primarno će se poboljšati komunikacija s mještanima te će se omogućiti dostupnost važnih informacija iz Općine u realnom vremenu, a poboljšat će se i sustava komunalnih usluga. Nadalje, uspostaviti će se e-sustav upravljanja zahtjevima koje mještani imaju prema Općini te će se povećati transparentnost rada Općine, prije svega u kontekstu trošenja proračunskih sredstava. Dugoročni je cilj uspostaviti sustav „pametnog“ upravljanja svim komunalnim uslugama na području Općine u svrhu smanjenja troškova i boljeg praćenja kvalitete isporuke usluga.

PROJEKT 1

Digitalna platforma za centralno mjesto informiranja i dvosmjerne komunikacije s mještanima

OPIS PROJEKTA

„Pametna“ platforma radnog naziva „Sopje digital“ temelj je za uspostavljanje „pametne“ Općine Sopje. „Sopje digital“ bit će dostupan na web-stranici te kao mobilna aplikacija. Platforma će se nadograđivati u nekoliko faza, ovisno o potrebama Općine te u odnosu na korisničko iskustvo. Ispitivanjem korisničkog iskustva, nastojat će se doznati njihovo zadovoljstvo te spremnost za prelazak u sljedeću fazu razvoja platforme.

Cilj je „pametne“ platforme odgovoriti na trenutačne potrebe mještana u kontekstu digitalnog upravljanja prateći pritom infrastrukturni razvoj Općine.

Također je cilj uspostava jedinstvene lokalne e-platforme koja bi trebala postati centralno mjesto dvosmjerne komunikacije s korisnicima putem više različitih kanala digitalne komunikacije.

Faza 1: Važne informacije iz Općine u realnom vremenu

U realnom vremenu mještanima Općine Sopje na njihove mobilne telefone dolaze sve najvažnije obavijesti, odnosno sve aktualne informacije vezane za usluge Općine Sopje, nove projekte i slično. Obavijesti mogu primati na svojim „pametnim“ telefonima putem automatiziranih obavijesti (tzv. *notifikacija*), putem e-mail adrese ili putem SMS-a (primjerice, za mještane koji imaju ograničen pristup internetu, ne koriste se „pametnim“ telefon ili jednostavno preferiraju komunikaciju putem SMS-a).

Faza 2. Dvosmjerna komunikacija s mještanima

U sklopu ovog projekta istodobno je potrebno realizirati i dodatnu platformu koja osigurava dvosmjernu komunikaciju s mještanima. Važno je napomenuti da mještani mogu sva svoja pitanja postaviti putem WhatsAppa, Vibera, Chata, Messengera, a lokalna samouprava Općine Sopje komunicira samo s jednog internet-skog sučelja gdje dolaze svi upiti.

Faza 3. Pristup informacijama

U svrhu transparentnog poslovanja Općine, mještanima će u aplikaciji biti dostupno zasebno sučelje za pretraživanje svih važnih dokumenata i odluka te praćenje trošenja proračunskog novca.

Faza 4. Dojava komunalnih nepravilnosti

Unutar „pametnog“ sučelja omogućena je i opcija *uslikaj/dojavi* putem koje mještani mogu dojaviti iznenadno nastale komunalne nepravilnosti na koje Općina u koordinaciji s nadležnim službama promptno reagira. Iznenadno nastale komunalne nepravilnosti mogu primjerice biti: povećani obujam otpada u spremnicima, zahtjev za uređenje određene zelene površine, neadekvatno funkcioniranje vodnog sustava, oštećenje pločnika ili kolnika i slično.

Faza 5. Dostupnost edukacija

Kako bi se mještane dodatno potaknulo na korištenje platforme „Sopje digital“, moguće je provesti online programe edukacije. Neki će programi biti u potpunosti besplatni, a neke će sufinancirati Općina Sopje. Više o tome navest će se u ovom dokumentu pod naslovom Strateško poglavlje 2 – mještani Općine Sopje.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Postavljanje digitalnog temelja za daljni razvoj „pametne“ Općine
- Mještane (korisnike) postupno uvoditi u digitalni način života, poslovanja i komunikaciju
- Mještanima olakšati komunikaciju, administrativne procedure i zahtjeve te pristup informacijama što će doprijeti transparentnosti i otvorenosti Općine
- Olakšati i ubrzati poslovne i administrativne procese unutar Općine što će poboljšati učinkovitost upravljanja Općinom i povezivanje svih sudionika

VRIJEDNOST I. FAZE PROJEKTA:

199.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2021.

IZVOR FINANCIRANJA:

**EU fondovi, proračun
Općine Sopje**

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Uspostavljanje jedinstvenog sučelja za dvosmjernu komunikaciju s mještanima (web-platforma i aplikacija)
- Educirati mještane o novom načinu komuniciranja, izraditi upute u dokumentu
- Pozvati mještane na korištenje sustava te prikupiti suglasnosti za korištenje njihovih osobnih podataka (e-mail adresa i brojeva telefona) u svhu pravodobnog slanja informacija iz Općine
- Unutar platforme omogućiti pristup i pretraživanje dokumenata, praćenje troškova Općine i mogućnost dojava komunalnih nepravilnosti

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Broj preuzetih aplikacija i brojač posjećenosti putem web-platforme
- Broj pročitanih obavijesti – važnih informacija koje je Općina objavila
- Ostvaren broj dvosmjernih komunikacija putem svakog pojedinog kanala komunikacije
- Broj dojava komunalnih nepravilnosti i broj riješenih komunalnih nepravilnosti
- Vrijeme odgovora na zahtjeve i sugestije mještana

PROJEKT 2

Digitalno centralno zaprimanje zahtjeva i razmjena datoteka s korisnicima putem „Sopje digital” platforme

OPIS PROJEKTA

Nakon uspješno implementirane prve faze projekta „Sopje digital” te nakon što se mještani upoznaju s radom sustava i prihvate novi način komunikacije, platforma „Sopje digital” se nadograđuje.

U drugoj fazi projekta digitalna platforma „Sopje digital” omogućuje i razmjenu datoteka, stoga mještani više ne moraju fizički dolaziti u Općinu kako bi se neki zahtjev generirao ili se provjerio njegov status, osim ako zakonska regulativa za određeni postupak ne zahtjeva osobnu identifikaciju i ovjeru.

Provedbom druge faze, Općina olakšava procese vezane za pružanje mještanima usluga poput provjere statusa komunalnih doprinosa, zahtjeva za sufinanciranje učeničkog doma, zahtjeva za izdavanje novčane pomoći za dijete, zakupe društvenog doma, korištenje mrtvačnicom, sufinanciranje vrtića i ostale zahtjeva. Svi ti zahtjevi mogu se uputiti Općini putem „Sopje digital” platforme te mještani u vrlo kratkom vremenu dobivaju povratne informacije i potrebna rješenja. Također, na ovaj je način omogućeno jednostavnije pohranjivanje i naknadno pregledavanje svih dokumenata.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Ubrzavanje svih zahtjeva koje mještani imaju prema Općini
- Poboljšano praćenje, analiza i pohranjivanje poslovne dokumentacije
- Ušteda vremena za mještane i Općinu
- Postavljanje digitalnih temelja za daljni razvoj Općine

PREVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Uspostaviti centralnu platformu koja objedinjuje i prikuplja sve dokumente i informacije o Općini
- Uspostaviti sustav upravljanja zahtjevima mještana te sustav pohranjivanja i praćenja dokumentacije Općine
- Osigurati kontinuiranu koordinaciju, upravljanje novim sustavom te tehničko funkcioniranje

VRIJEDNOST II. FAZE PROJEKTA:

190.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2022.

IZVOR FINANCIRANJA:

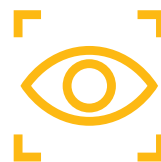
**EU fondovi, proračun
Općine Sopje**

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Broj zahtjeva putem online obrazaca
- Broj izdanih digitalnih rješenja
- Prosječno vrijeme djelatnika po zahtjevu mještana
- Postotak (broj) mještana koji su se registrirali za e-poslovanje
- Broj i vrsta usluga za koje Općina omogući da se obavljaju elektronski

PROJEKT 3

Digitalna provjera i praćenje komunalnog informacijskog sustava Općine Sopje

OPIS PROJEKTA

Općina Sopje, kao jedinica lokalne samouprave mora biti na raspolaganju mještanima i kontinuirano podizati kvalitetu svojih usluga. U svrhu podizanja kvalitete svojih usluga, Općina će omogućiti digitalnu provjeru komunalnog informacijskog sustava Općine gdje se može očitati ukupna potrošnja i pojedinačna potrošnja po vlastitom kućanstvu. Objedinjavanjem svih komunalnih usluga koje se isporučuju na području Općine Sopje, na jednom će mjestu biti prikazane sve usluge, bez obzira što su isporučitelji usluga koncesionari, odnosno druge pravne osobe. Projekt će se provoditi u dvije faze.

Prva faza je objedinjavanje usluga na jednom mjestu te će mještanima i Općini služiti u informativne svrhe, a podatci će biti dostupni na e-platfomi „Sopje digital“. Mještanima će se prikazivati statistike prijašnje potrošnje energenta (od trenutka kad je uspostavljeno mjerenje), ali i trenutačno stanje potrošnje električne energije, plina, vode, količina otpada i količina recikliranog otpada. Općina će prikupljati podatke od svih kućanstava, prateći potrošnju u realnom vremenu. Podatci se prikupljaju postavljanjem „pametnih“ senzora za mjerenje na svakom kućanstvu koje za to bude apliciralo. Takav oblik prikupljanja podataka biti će temelj za razvijanje „pametnog“ sustava praćenja potrošnje i poboljšanje sustava komunalnih usluga u budućnosti. Na temelju jednogodišnjeg praćenja na razini cijele Općine donose se procjene te nakon toga i odluke o implementaciji, primjerice solarnih panela, termalnih kolektora za grijanje ili hlađenje, led-osvjetljenja, detektora prisutnosti za osvjetljenje i energetskej obnovi domova, a sve u svrhu dugoročnog postavljanja „pametnog“ sustava na razini Općine. Također, nakon uspostave sustava mještanima će biti omogućeno da putem aplikacije plate pristigle račune, provjere eventualna dugovanja i očitaju trenutačnu zaduženost (trenutačnu potrošnju na određeni dan izraženu u kunama). Krajnji cilj ovakvog pristupa upravljanju komunalnim uslugama je smanjenje računa kućanstava, ali i smanjenje troškova za Općinu zahvaljujući implementacija „pametnih“ tehnologija. Uz to, upravljanje komunalnim uslugama je centralizirano i dostupno na jednom mjestu.

Nakon uspješno implementirane prve faze na platformi „Sopje digital“, postavljeni su temelji za napredno digitalno upravljanje komunalnim uslugama Općine Sopje, odnosno stvoreni su uvjeti za drugu fazu projekta.

Realizacija druge faze projekta, u idealnim bi uvjetima, započela 2027. godine. Ovaj projekt, odnosno njegova druga faza, pripada dugoročnim strateškim projektima te njegova implementacija i neprestana poboljšanja traju više od deset godina. Temeljem prikupljenih podataka ocjenjuju se i rangiraju najvažnija područja te se pokreću strateški projekti upravljanja komunalnim uslugama i to sufinanciranom implementacijom solarnih panela za proizvodnju električne energije u svakom kućanstvu ili uspostavljanjem „pametnoga“ grijanja i hlađenja, postavljanjem „pametne“ senzorne solarne rasvjete na području cijele Općine,

sufinancira se energetska obnova kućanstava, „pametno“ upravljanje vodom i otpadom. Implementacijom druge faze, omogućuje se i razvoj „pametne“ poljoprivrede navodnavanjem na razini cijele Općine o čemu će više biti navedeno u ovom dokumentu u poglavlju pod naslovom „3 poljoprivreda i ekonomija Općine Sopje“. Realizacijom druge faze, Općina Sopje ulazi u srednjoročni strateški vremenski okvir za razvoj „pametnih“ komunalnih sustava.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Objedinjavanje i praćenje svih komunalnih usluga na jednom mjestu
- Plaćanje svih komunalnih usluga na jednom mjestu putem „Sopje digital“ platforme
- Automatsko analiziranje potrošnje energenata na dnevnoj, tjednoj, mjesečnoj i godišnjoj razini
- Analiziranje dobivenih podataka u svrhu smanjenja cijena komunalnih usluga
- Donošenje strateške odluke temeljem prikupljenih mjerljivih podataka o novim „pametnim“ infrastrukturnim ulaganjima

PREDVIĐENE PROJEKTE AKTIVNOSTI

- Izrada projektne dokumentacije
- Postavljanje senzora za mjerenje potrošnje komunalnih usluga po jednom kućanstvu
- Uvođenje centraliziranog sustava praćenja potrošnje energenata na razini Općine i svakog pojedinog kućanstava
- Spajanje postavljenih senzora na glavni sustav praćenja
- Praćenje sustava radi analize, kontrole i smanjenja troškova
- Otvaranje mogućnosti plaćanja svih komunalnih računa putem aplikacije

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Postavljen broj senzora na kućanstva
- Spajanje senzora kućanstava na glavni sustav praćenja
- Praćenje potrošnje na tjednoj i mjesečnoj bazi
- Broj korisnika koji račune plaćaju putem aplikacije

VRIJEDNOST I. FAZE PROJEKTA:

2.000.000,00 kn

VRIJEDNOST II. FAZE PROJEKTA:

5.000.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Srednjoročno

RAZDOBLJE REALIZACIJE:

2025. – 2027 (I).
2027. – 2037. (II).

IZVOR FINANCIRANJA:

EU fondovi

Za proces transformacije Općine u „pametnu“, potrebna je inicijativa i osigurana infrastruktura od strane Općine. Međutim, drugi vrlo važan sudionik tog procesa su mještani. Oni mogu biti kreatori svojih „pametnih“ poslovnih, poljoprivrednih ili privatnih jedinica, a Općina im treba biti na raspolaganju u kontekstu edukacije, potpore, sufinanciranja, ishodovanja dokumentacije, različitih dozvola i slično. Zajedničkim radom i međusobnom potporom u različitim „pametnim“ inicijativama, mještani i lokalna samouprava zajedno stvaraju „pametnu“ Općinu. U nastavku su navedene edukacije koje Općina predlaže svojim mještanima.

PROJEKT 4

Sufinanciranje ili potpuno financiranje edukacija za mještane Općine Sopje

Opis projekta

Strukturne promjene započinju edukacijama, stjecanjem novih znanja i vještina ili implementacijom novih tehnologija, strojeva i opreme. Općina Sopje projektom sufinanciranja ili potpunoga financiranja edukacije za mještane, ulaže u znanje i napredak svojih mještana kako bi se tim znanjem mogli koristiti u unaprjeđenju svojih poslovnih ili poljoprivrednih procesa kao i u svrhu osobnog razvoja. Popis edukacija, tečajeva, konferencija i drugih oblika edukacije bit će dostupan na platformi „Sopje digital“ gdje će se zaprimati prijave te pratiti tijekom edukacija. Općina Sopje će donositi prijedlog edukacija i programa za djecu i mlade, poljoprivrednike ili osobni razvoj mještana. Obrazovni programi sufinancirat će se sa 30%, 50% ili 70% od ukupnoga iznosa, a za programe koji su od izuzetnog značaja za Općinu financiranje će iznositi 100%.

4.1. Edukacije za djecu i mlade

U svrhu kvalitetnog provođenja slobodnoga vremena tijekom ljetnih ili zimskih praznika, djeca i mladi moći će pristupiti (online) tečaju stranog jezika, informatike, internetskog oglašavanja te drugih digitalnih programa i aplikacija. Cilj je kvalitetno popuniti njihovo slobodno vrijeme tijekom praznika i šire te im omogućiti edukaciju putem programa koji su njihovo područja interesa. Ulaganje u djecu i mlade i njihovo obrazovanje visoko je na listi prioriteta ulaganja Općine Sopje.

4.2. Edukacije za poljoprivrednike

Za poljoprivrednike će se provoditi edukacije i organizirati konferencije vezane za ekološku proizvodnju, primjenu novih tehnologija u poljoprivredi, iskorištavanje obnovljivih izvora energije, ulaganja u mehanizaciju i slično. Svrha tih edukacija je da poljoprivrednici sami uoče potrebe i mogućnosti koje mogu implementirati na svojim poljoprivrednim gospodarstvima.

4.2.1. Edukacije za poljoprivrednike – EU projekti, odabir, prijave i financiranje projekata

Edukacijama o EU projektima mještanima će se omogućiti na nauče sve o pozivima za dodjelu bespovratnih sredstava EU i drugim javnim izvorima financiranja. Cilj je edukacija upoznati mještane sa svrhom i osnovnim elementima prijave na EU projekte kako bi se osamostalili u tom procesu. Nakon završenih edukacija, mještanima će i dalje biti na raspolaganju savjetnik za EU fondove.

Općina Sopje redovito će objavljivati natječanje na koje se mještani mogu prijavljivati te će osigurati administrativnu pomoć prilikom prijave projekata.

Priprema, odabir i financiranje obrazovnih programa financirat će se iz sredstava fondova Europske unije, a dio programa koji ne ulaze u tu kategoriju, Općina će sufinancirati iz vlastitih sredstava.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

90.000 kn godišnje

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2021. - 2022.

IZVOR FINANCIRANJA:

Europski socijalni fond - učinkoviti ljudski potencijali

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Sufinanciranje ili potpuno financiranje dodatnoga obrazovanja djece i mladih učenjem stranih jezika, informatike, digitalnih programa
- Sufinanciranje ili potpuno financiranje edukacija važnih za poljoprivrednike, ekološku proizvodnju i primjenu novih poljoprivrednih tehnologija
- Edukacije mještana o EU projektima i natječajima drugih fondova na koje se mogu prijaviti i administrativna pomoć u prijavljivanju projekata

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Uspostava digitalnog sustava obrazovanja i informiranja
- Redovito postavljanje EU natječaja na kanal informiranja
- Pronalazak partnera za edukacije
- Odabir i unos vrsta edukacija, vremena i mjesta održavanja
- Skupljanje prijava za edukacije
- Provedba i evaluacija edukacija

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

- Broj dostupnih edukacija za mještane
- Broj prijavljenih mještana na edukacije
- Broj provedenih edukacija i ocjena zadovoljstva polaznika
- Broj savjetodavnih aktivnosti i priprema EU projekata
- Broj prijavljenih EU projekata od strane mještana i iznos dobivenih poticaja

PROJEKT 5

Izvanastavne STEM radionice za djecu i mlade

Pojam STEM dolazi iz engleskog jezika, a zapravo je akronim satkan od početnih slova četiriju područja: *science, technology, engineering and mathematics*. Prevedeno na hrvatski, riječ je o znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici. STEM programi popularni su diljem svijeta jer djecu uče inovativnosti, suradnji, kreativnosti i kritičkom mišljenju.

Općina Sopje u sklopu svojeg strateškog programa razvoja „pametne“ Općine nastavit će ulagati u obrazovanje svojih mladih sumješšana. Stoga će pokrenuti izvanastavne STEM radionice za djecu koje će se subotom ili nedjeljom održavati u područnim školama, vrtiću ili mjesnim domovima na području Općine. Radionice su namijenjene djeci školske dobi. Tijekom radionica djeca će se koristiti računalima, tabletima, mehaničkim setovima za programiranje, letjelicama, LEGO setovima s jednostavnim mehanizmima za napajanje, LEGO obnovljivom energijom, a upoznat će i LEGO Education WeDo. Na zanimljiv i primjeren način, igrom i zabavnim učenjem, djeca će stjecati nova znanja i vještine, eksperimentirati s Lego robotikom i mehanikom te sami kreirati svoje igračke i razvijati nove projekte.

Cilj je projekta djeci omogućiti dodatni razvoj u području tehnologije i robotike kako bi dugoročno upravo oni bili nositelji razvoja Općine, ali i popuniti na zanimljiv način njihovo slobodno vrijeme održavanjem izvanastavnih aktivnosti.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Omogućiti djeci dodatne zanimljive i edukativne sadržaje
- Ispuniti kvalitetno slobodno vrijeme djece
- Educirati djecu na području tehnologije i robotike
- Zabaviti djecu i dodatno potaknuti njihov razvoj stjecanjem novih znanja i vještina

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Prijava zainteresirane djece te formiranje skupina, određivanje termina i lokacija održavanja radionica
- Administrativni dogovori sa STEM partnerom koji provodi edukacije
- Izlaganje dječjih radova i prezentacija novostečenih znanja i vještina
- Evaluacija radionica i projekcije daljnjih radionica

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

- Broj prijavljene djece i broj djece koja redovito pohađaju radionice
- Broj izrađenih zajedničkih projekata
- Broj izrađenih samostalnih projekata
- Zadovoljstvo djece i roditelja

VRIJEDNOST PROJEKTA:

90.000,00 kn godišnje

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2022. - 2023.

IZVOR FINANCIRANJA:

Europski socijalni fond - učinkoviti ljudski potencijali

Rast i razvoj poljoprivrede na području Općine Sopje izravno će utjecati na razvoj ekonomije. Korištenjem digitalnih tehnologija i osiguravanjem kvalitetne poljoprivredne infrastrukture, utjecat će se na razvoj Općine u cjelini te se potencijalno razvijati u novom području – turizmu Općine Sopje. U nastavku su navedeni važni strateški projekti za Općinu. Za većinu projekata predviđeno je dugoročno financiranje iz sredstava Europske unije.

PROJEKT 6

Sopje online lokalna trgovina

OPIS PROJEKTA

Provedeno istraživanje među mještanima Općine Sopje ukazalo je na problem prodaje i plasiranja domaćih proizvoda na tržište. Okupljanje poljoprivrednika Općine i njihovih proizvoda na jednoj platformi poboljšalo bi prodaju, dugoročno bi izgradilo brend Sopja kao mjesta proizvodnje domaćih proizvoda, što bi dodatno pripomoglo razvoju Općine Sopje u smjeru ruralnog turizma. Sopje online lokalna trgovina bit će dostupna na web- stranici i putem aplikacije „Sopje digital“. Postojeća aplikacija „Sopje digital“ nadogradila bi se novim korisničkim sučeljem „Sopje online lokalna trgovina“. Online lokalna trgovina imat će otvoren pristup za zainteresirane korisnike i potencijalne kupce, dok će „Sopje digital“ dio aplikacije ostati rezerviran samo za mještane.

Platforma online lokalna trgovina jednostavna je za korištenje, stoga, nakon samo nekoliko klikova, poljoprivrednici mogu online ponuditi svoje proizvode i povezati se s kupcima u okolici te im osigurati svježe domaće proizvode. Svrha aplikacije je, osim bržeg povezivanja s kupcima i plasiranja proizvoda na tržište, izgradnja brenda Sopje. Općina Sopje, kao nositelj aplikacije, komunicirala bi sve proizvode kao cjelinu te bi isprva preuzela dio troškova platforme. Nakon što se platforma razvije, poljoprivrednici bi izdvajali simboličan iznos (postotak od ukupne prodaje) te dalje ulagali u online oglašavanje proizvoda. Na taj način, pomoću tzv. skupnog reklamiranja, osigurala bi se dostatna financijska sredstva za izgradnju prepoznatljivosti poljoprivrednika Općine Sopje i poboljšala bi se njihova konkurentnost na tržištu.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

190.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2023.

IZVOR FINANCIRANJA:

**Europski
poljoprivredni
fond za ruralni
razvoj**

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Okupljanje svih poljoprivrednika Općine Sopje
- Olakšana prodaja proizvoda i njihov plasman na tržište
- Lakša dostupnost domaćih proizvoda za potencijalne kupce
- Početak izgradnje brenda Općine Sopje
- Razvijanje Općine Sopje u smjeru ruralnog turizma
- Zajedničko nastupanje i daljnje širenje na tržištu

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Registracija zainteresiranih poljoprivrednika i njihovih OPG-a u sustav
- Programiranje i izrada aplikacije
- Administrativne procedure i unos podataka u sustav
- Edukacija mještana o načinu funkcioniranja aplikacije te unosa i prodaje proizvoda nakon registracije u sustav
- Provođenje marketinških aktivnosti od strane Općine za prvo tromjesečje te preuzimanje troškova održavanja i reklamiranja

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Broj registriranih poljoprivrednika (OPG-a)
- Broj prodanih domaćih proizvoda putem aplikacije
- Broj registriranih kupaca (korisnika aplikacije)
- Prosječno vrijeme provedeno u aplikaciji
- Prosječna tjedna i mjesečna zarada po pojedinom OPG-u

PROJEKT 7

Postavljanje „pametnih“ senzora u sustav navodnavanja

Istraživanje provedeno među mještanima Općine Sopje ukazalo je na potrebu primjene novih tehnologija u svrhu poboljšanja i olakšavanja poljoprivrednih procesa. Današnja modernizacija poljoprivrede temelji se na preciznosti te je ovisna o podacima i „pametnim“ rješenjima koji olakšavaju procesa proizvodnje. Izazovi s kojima se danas poljoprivrednici suočavaju zahtjevno su fizičko održavanje, komplicirano i neprecizno procjenjivanje potrebne količine vode, neočekivani troškovi i gubitak vode, vrijeme sadnje te komplicirano ručno praćenje stanja tla. Primjerice, za redovitu ručnu provjeru vlažnosti tla potrebno je više puta prohodati

istu udaljenost. Ponekad je teško znati točnu količinu vode potrebnu za zalijevanje biljaka. Pretjerano zalijevanje usjeva može rezultirati nepotrebnim troškovima. Primjenom „pametnih“ tehnologija poljodjelci mogu trenutačno i iz daljine doznati nekoliko vrsta podataka o svojim usjevima. Postavljanjem „pametnih“ senzora na postojeći sustav navodnavanja Općine Sopje, moguće je očitati zdravlje usjeva, potrebu za vodom, razinu dušika u tlu, mjeriti vlagu i temperaturu. Tehnologija senzora također je dostupna za mjerenje karakteristika tla poput električne vodljivosti, visinske razlike, sadržaja humusa te pH vrijednosti tla. Uz to, senzori će moći očitati količinu potrošene vode u realnom vremenu, ali i pratiti prijašnje potošnje te „pametno“ upravljati cijelim sustavom na način da sami predlažu idealno navodnavanje ovisno o izračunanim parametrima.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

5.000.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Srednjoročno

GODINA REALIZACIJE:

2025. – 2028.

IZVOR FINANCIRANJA:

EU fondovi

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Ujednačena podjela vode unutar zona nakon raspodjele biljaka i raslinja po zonama
- Upravljanje količinom vode u određenom vremenu
- Reguliranje i modificiranje navodnjavanja ovisno o količini padalina
- Olakšavanje procesa poljoprivredne proizvodnje
- Dostupnost svih podataka o usjevima na jednom mjestu

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Priprema dokumentacije i analiza postojećeg sustava
- Ocjena dostupnosti priključaka i kvantificiranje potrebnih senzora
- Postavljanje senzora i povezivanje sustava
- Objedinjavanje u jedinstveni sustav navodnjavanja i puštanje u rad
- Edukacije poljoprivrednika o mogućnostima sustava
- Omogućavanje pristupa digitalnom upravljanju za poljoprivrednike
- Praćenje i savjetovanje

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Broj postavljenih senzora
- Broj poljoprivrednika (vlasnika OPG-a) koji se koriste sustavom
- Analiza ušteda vode na godišnjoj razini
- Rezultati poljoprivredne proizvodnje na godišnjoj razini
- Prosječno vrijeme provedeno u digitalnom sustavu za praćenje navodnavanja
- Praćenje analiza sustava kao prijedloga poboljšanja sustava navodnavanja

PROJEKT 8

Izgradnja poljoprivredno-savjetodavnog centra Općine Sopje

Proizvodnja žitarica, voća, povrća i orašastih proizvoda primarne su poljoprivredne djelatnosti u Općini Sopje. Kako bi se osigurala dugotrajnost tih proizvoda, potrebno je osigurati prostor za njihovo skladištenje i preradu. Stoga je izgradnja poljoprivrednog centra strateški projekt od izuzetne važnosti za razvoj i unaprjeđenje poljoprivrede Općine Sopje. Poljoprivredni centar imat će i ekološki naglasak – energetska samoodrživost putem solarnih kolektora. Na krovu objekta bit će postavljeni sunčani paneli te će se na taj način proizvoditi električna energija potrebna za funkcioniranje cijelog sustava.

Poljoprivredni centar Općine Sopje biti će podijeljen na nekoliko zona tj. objekata te će se unutar njega osigurati zasebni objekti za skladištenje voća i povrća, objekt za hlađenje i zamrzavanje (hladnjača) te objekt za čišćenje i sušenje voća i povrća te klasiranje, pakiranje i distribuciju uz primjenu adekvatne mehanizacije. Predviđen je i konferencijsko-administrativni dio centra unutar kojeg će se provoditi savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem te organiziranje poljoprivrednih radionica, skupova i edukacija.

Izgradnjom centra nastoji se osigurati rast, razvoj i konkurentnost poljoprivrede Općine Sopje, modernizacija proizvodnih procesa, očuvanje prehrambenih proizvoda te razvoj novih proizvoda.

Financiranje projekta predviđeno je sredstvima iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj te Programa za ruralni razvoj Republike Hrvatske.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Osigurati jedinstveni logistički, skladišni i proizvodni centar za poljoprivrednike Općine Sopje
- Osigurati rast i razvoj poljoprivrede te konkurentnost na tržištu
- Omogućiti skladištenje i hlađenje svježih proizvoda
- Osigurati prostor za razvoj novih proizvoda
- Omogućiti savjetodavne usluge za poljoprivrednike Općine
- Stvoriti uvjete za otvaranje novih radnih mjesta

VRIJEDNOST PROJEKTA:

13.000.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Srednjoročno

GODINA REALIZACIJE:

2023. – 2027.

IZVOR FINANCIRANJA:

**Europski poljoprivredni
fond za ruralni razvoj**

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Administrativni radovi i priprema projektne dokumentacije
- Građevinski i infrastrukturni radovi
- Uređenje okoliša, priključci za struju, vodu i odvod
- Opremanje prostora potrebnom mehanizacijom i aparatima
- Opremanje uredskih prostora i konferencijskog prostora
- Registracija poljoprivrednika te zakup potrebnih dijelova centra

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

- Izgradnja poljoprivredno-savjetodavnog centra u Općini Sopje
- Broj novih radnih mjesta
- Broj i vrsta novih poljoprivrednih proizvoda
- Broj registriranih poljoprivrednika koji djeluju unutar centra
- Količina iskorištenog skladišno-proizvodnog prostora u prvoj godini
- Broj traženih savjetodavnih usluga te održanih edukacija

PROJEKT 9

Turistički kompleks Karaula – Kapinci

OPIS PROJEKTA

Iskorištavanje prirodnih resursa temelj je upravljanja „pametnim“ mjestom življenja. Općina Sopje zbog svojeg geografskog položaja, prirodnih ljepota, netaknute prirode, blage klime, bogatstva vode te domaćih prehrambenih proizvoda lokalnih poljoprivrednika ima velik potencijal za razvoj turizma u prirodi s mogućnošću razvoja turističkog kompleksa pokraj rijeke Drave. Izgradnja turističkog kompleksa na Karauli u Kapincima bio bi prvi projekt razvoja Općine Sopje u području turizma. Sadržaji koje je potrebno osigurati, ali i objediniti s postojećim, odnose se na ugostiteljsku ponudu i mogućnost prenoćišta, kako bi se više dana moglo boraviti u prirodi, poboljšanje infrastrukture te obnovu i prenamjenu postojećih objekata na Karauli. Postojeći sadržaji koji se trebaju objediniti u jedinstvenu turističku ponudu, odnose se na razvoj postojećeg lova i ribolova u smjeru turizma (ribolovna i lovačka natjecanja, ribolovne ture po rijeci), postojeću osmatračnicu za promatranje ptica, postojeću biciklističku stazu dužine 14,8 km, ponudu i prodaju domaćih proizvoda i rukotvorina koje izrađuje KUD „Podravec“ te rekreativne sportske sadržaje. Ideja turističkog kompleksa na rijeci Dravi počiva na održivom turizmu i korištenju obnovljivim izvorima energije, a prirodni okoliš predstavlja osnovni resurs i najistaknutiji je motiv djelovanja. Postojeće dvije zgrade stare vojarnje potrebno je adaptirati te bi bile centralno mjesto okupljanja novog turističkog kompleksa (koristile bi se za recepciju, restoran, suvenirnicu, administraciju, prostor za djecu i sl.), a sav daljni razvoj tog područja bio bi u skladu s prirodom, gdje je najvažniji segment zaštita okoliša. Turistički kompleks sastojao bi se od dvaju dijelova. Na prvom dijelu turističkog kompleksa postavljaju se montažne mobilne drvene ili kamene kućice sa solarnim napajanjem tako da budu energetske samodržive. Drugi dio rezerviran je za kampere, odnosno kamp-odmorište gdje će se, na za to predviđenoj parceli, omogućiti priključci na struju, vodu i odvod. Potencijalni turisti novoga turističkog kompleksa zaljubljenici su u lov i ribolov, biciklisti, obitelji s djecom i rekreativni sportaši koji žele provoditi aktivan odmor u prirodi.

Izgradnjom turističkog kompleksa Karaula – Kapinci otvorio bi se i potencijal cikloturizma, odnosno privukli bi se cikloturisti koji prolaze tim područjem s obzirom na to da je nedaleko od turističkog kompleksa EuroVelo ruta broj 13, o kojoj je više navedeno u projektu broj 15 ovog strateškog dokumenta pod naslovom Razvoj i poboljšanje biciklističke infrastrukture. Stoga bi se jedan dio turističkog kompleksa odnosio i na smještajne jedinice za cikloturiste (*bike friendly kamp*) gdje bi se cikloturistima, osim smještaja i doručka, omogućio i prostor za čuvanje i servisiranje bicikla na servisnome kiosku opremljenom svim potrebnim alatima.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

12.000.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Srednjoročno

GODINA REALIZACIJE:

2025. – 2030.

IZVOR FINANCIRANJA:

EU fondovi

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Pokretanje turizma na području Općine Sopje
- Pokretanje cikloturizma (*bike and bed, bike friendly kamp*)
- Iskorištavanje postojećih prirodnih i infrastrukturnih resursa
- Otvaranje novih radnih mjesta
- Objedinjavanje dosadašnjih postojećih sadržaja na području Općine u jedinstvenu turističku ponudu
- Predstavljanje objedinjene turističke ponude potencijalnim turistima
- Brendiranje Općine Sopje kao turističkog mjesta zdravog življenja
- Brendiranje Općine Sopje kao cikloturističke destinacije

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Administrativni radovi i priprema potrebne dokumentacije
- Građevinski i infrastrukturni radovi obnove Karaule
- Uređenje okoliša, pristupne ceste, priključaka struje, vode i odvoda
- Otvaranje turističke zajednice na području Općine Sopje
- Monitranje montažnih kuća te uređenje i osposobljavanje za rad obnovljenih objekata na Karauli
- Osiguravanje infrastrukture za bicikliste (sigurno spremište za bicikle i servisni kiosk s potrebnim alatima za bicikliste)
- Uređenje prostora za kampiranje (priprema terena i komunalni priključci)
- Puštanje u rad prve faze turističkog kompleksa

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Broj posjetitelja i broj noćenja
- Popunjenost objekata tijekom cijele godine
- Broj otvorenih novih radnih mjesta
- Ukupna dnevna potrošnja po posjetitelju
- Broj cikloturista koji su se koristili uslugom prenoćišta

Općina Sopje, kao jedinica lokalne samouprave, osigurat će infrastrukturu nužnu za očuvanje okoliša. Putem dvaju strateških projekata poboljšat će se sustav upravljanja otpadom i recikliranjem te će se na javnim i općinskim površinama, gdje god je to primjenjivo, koristiti solarnom energijom – u svrhu očuvanja okoliša, ali i dugoročnog smanjenja troškova Općine.

PROJEKT 10

Uspostava reciklažnog dvorišta – mobilne jedinice

OPIS PROJEKTA

Potreba da se otpadom upravlja na održivi način sve je važnija jer porastom broja stanovnika i kvalitete života, raste i količina otpada koju stvaramo. Tradicionalni pristup odlaganju otpada na otvoreno odlagalište bez ikakve obrade najgori je način zbrinjavanja otpada te najviše šteti okolišu, a i propuštaju se izdvojiti iskoristive sirovine kao što su papir, metal, staklo i plastika. Izgradnjom mobilne jedinice reciklažnog dvorišta na području Općine Sopje osigurat će se infrastruktura potrebna za odvojeno prikupljanje otpada. Radom reciklažnog dvorišta – mobilne jedinice – omogućit će se odvojeno prikupljanje i privremeno skladištenje problematičnog (opasnog) otpada, a odvojeno će se prikupljati plastika, tekstil, papir, metal, staklo te građevinski i glomazni otpad. Mobilna jedinica reciklažnog dvorišta opremit će se svom potrebnom opremom za potrebe rada reciklažnog dvorišta.

Tijekom izgradnje reciklažnog dvorišta predviđene su i obrazovno-informativne aktivnosti vezane za korištenje reciklažnim dvorištem s ciljem informiranja i uključivanja što većeg broja mještana, u skladu s mjerama obrazovno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. Mještani će se informirati o važnosti sprječavanja nastanka otpada, odvajanja otpada u kućanstvima te ulogi reciklažnog dvorišta u cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom. Na taj će se način podići svijest mještana o održivom gospodarenju otpadom.

Financiranje projekta predviđeno je iz Kohezijskog fonda, Programa konkurentnosti i kohezije 2014. – 2020., područje Zaštite okoliša i održivost resursa.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
- Povećanje stope odvojeno prikupljenog otpada
- Smanjenje količine komunalnog otpada
- Potaknuti i povećati prikupljanje glomaznog otpada i problematičnog otpada iz kućanstva (elektroničkog i električnog otpada)
- Educiranje mještana o važnosti cjelovitog gospodarenja otpadom te odvajanja otpada u kućanstvima

VRIJEDNOST PROJEKTA:

920.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2022. – 2023.

IZVOR FINANCIRANJA:

Kohezijski fond

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Administrativna, pravna i projektna dokumentacija
- Izgradnja reciklažnog dvorišta – mobilne jedinice
- Opremanje reciklažnog dvorišta informatičkom i uredskom opremom te opremom za potrebe rada reciklažnog dvorišta
- Priklučenje na komunalnu, telekomunikacijsku i električnu infrastrukturu te pristupne ceste
- Provedba obrazovno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Izgradnja u potpunosti opremljenog reciklažnog dvorišta – mobilne jedinice
- Broj mještana koji su aktivno sudjelovali na edukativim aktivnostima
- Količina odvojeno prikupljenog otpada (papir, staklo, plastika, metal) na tjednoj i mjesečnoj bazi
- Količina prikupljenog opasnog otpada i građevinskog otada

PROJEKT 11

Postavljanje sustava solarne „pametne“ javne rasvjete

OPIS PROJEKTA

Javna rasvjeta jedna je od važnijih stavka svakog naseljenog područja. Cilj projekta postavljanja sustava solarne, „pametne“ javne rasvjete jest stari, skupi i neučinkoviti sustav javne rasvjete zamijeniti novom suvremenom opremom vrhunske kvalitete.

Mreža solarne javne rasvjete odnosi se na novi sustav javne rasvjete za osvjetljavanje ulica i prometnica solarnom energijom (najčešće) u kombinaciji s LED i „pametnom“ tehnologijom. „Pametna“ javna rasvjeta odnosi se na postavljanje javne rasvjete s multifunkcionalnom senzorskom mrežom koja se prilagođava vremenu, prometu i kretanju mještana. Primjerice, u kasnim večernjim satima promet je smanjen, ljudi su u svojim domovima te nije potrebno rasvjetljivati ulicu maksimalnom svjetlinom, a ako se ipak tijekom noći približavaju vozila, rasvjeta se sama automatski pojačava.

Cjelokupno upravljanje rasvjetom povezano je sa središnjim sustavom upravljanja te je funkcioniranje rasvjete moguće pratiti u realnom vremenu. Na taj način javna rasvjeta omogućuje „pametnije“ upravljanje lokalnom infrastrukturom, ali ima i pozitivan utjecaj na okoliš jer štedi energiju. Koristeći se senzornom solarnom „pametnom“ rasvjetom i „pametnim“ nadzorom, smanjuje se potrošnja električne energije, optimizira se energetska učinkovitost, povećava se sigurnost te se smanjuju troškovi održavanja dotadašnje dotrajale opreme. Dugoročno, ako je sustav „pametne“ javne rasvjete dobro postavljen, svaka lampa može se koristiti solarnim napajanjem i u druge svrhe, primjerice za napajanje električnih vozila ili bicikla, kao senzor za kvalitetu zraka, spajanje na wi-fi i mobilne mreže, praćenje prometa i drugo.

U kontekstu financiranja sustava moguće je razmotriti modele javno-privatnog partnerstva, odnosno ESCO model financiranja. Takav model financiranja podrazumijeva da privatna tvrtka preuzima razvoj, izvedbu i financiranje projekata na način da se povrat investicije ostvaruje uštedama za energente i održavanje, a Općina raspolaže sustavom rasvjete nakon otplate investicije, odnosno završetka (isteka) projekta.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Uspostavljanje novih tehnologija za razvoj i upravljanje sustavom javne rasvjete
- Ostvarivanje pozitivnog utjecaja na okoliš
- Smanjenje potrošnje energije za javnu rasvjetu
- Financijske uštede Općine na godišnjoj razini
- Učinkovitije korištenje resursima Općine

VRIJEDNOST PROJEKTA:

1.500.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2023. – 2025.

IZVOR FINANCIRANJA:

**Tvrtke za pružanje
usluga u energetici**

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Administrativne, projektne i pravne aktivnosti
- Zamjena dotrajale opreme javne rasvjete
- Uspostava sustava „pametnog“ upravljanja javnom rasvjetom te kontrola potrošnje energije i troškova
- Uspostava senzornih sustava te optimizacija potrošnje energije za javnu rasvjetu
- Dodatne mogućnosti razvoja sustava primjenom „pametnih“ rješenja s centralnih točaka javne rasvjete

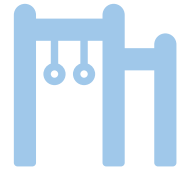
KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Ukupna potrošnja električne energije za javnu rasvjetu prije i nakon postavljanja „pametne“ rasvjete
- Dodatni troškovi prije postavljanja „pametne“ javne rasvjete (servisiranje, zamjena, kvarovi) i nakon postavljanja „pametne“ javne rasvjete
- Financijske uštede na godišnjoj razini
- Broj instaliranih senzora na stupove javne rasvjete u kontekstu dodatne uštede energije

Zdrav način života, tjelovježba i rekreacija, boravak na svježem zraku i suncu dodatno će se poboljšati za mještane Općine Sopje. Djeci, mladima i svim ostalim mještanima ili posjetiteljima omogućit će se dodatni sadržaji i pripadajuća infrastruktura za kvalitetnije provođenje slobodnog vremena, druženja i sudjelovanja u očuvanju kulturne baštine.

PROJEKT 12

Izgradnja *street workout* parka i višenamjenskog sportskog terena

Na poznatom izletištu uz rijeku Dravu planira se izgradnja *street workout* parka, odnosno vježbališta na otvorenom. Vježbalište će se opremiti spravama za rekreaciju i vježbanje na otvorenim prostorima. Namijenjeno je svim mještanima, rekreativcima, mladima i drugim posjetiteljima izletišta. Zbog raznovrsnosti postavljenih sprava vježbalištem se mogu koristiti i različiti sportski klubovi za obavljanje temeljnih fizičkih priprema. Postavljanjem vježbališta na izletištu uz rijeku Dravu povećala bi se posjećenost tijekom cijele godine, a mještanima je omogućena dodatna rekreacija. Nedaleko vježbališta predviđena je gradnja višenamjenskog sportskog terena, kako bi se na jednom mjestu osigurao prostor za igranje košarke, odbojke i tenisa. S obzirom na to da je izletište tijekom ljetnih i proljetnih mjeseci izuzetno posjećeno, dodatna sportska atrakcija povećat će zadovoljstvo posjetitelja te im pružiti dodatnu zabavu tijekom boravka na izletištu. Cilj je projekta potaknuti mještane na vježbanje, bavljenje sportom i zdrav način života.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

190.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2022. – 2023.

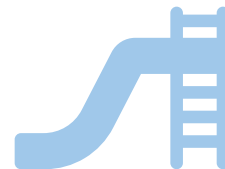
IZVOR FINANCIRANJA:

**EU fondovi i proračun
Općine Sopje**

PROJEKT 13

Kinetičko igralište za djecu

VRIJEDNOST PROJEKTA:

190.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2022. – 2023.

IZVOR FINANCIRANJA:

**EU fondovi i proračun
Općine Sopje**

OPIS PROJEKTA

Kinetičko igralište za djecu ujedinjuje zabavu, zdravlje i učenje. Na jednome mjestu djeci će se osvijestiti proces stvaranja energije, ali ih i ohrabriti da sami stvaraju svoju energiju kako bi pokrenuli određene zanimljive procese na dječjem igralištu. Primjerice, djeca vozeći bicikl, mogu uključiti lampe u parku ili napuniti svoj mobilni telefon, a ljuljačke mogu osvijetliti ljuljajući se. Pokrećući sprave, proizvodit će zvukove i slično. Kinetičko igralište sastoji se od tradicionalnih i novih dječjih sprava obogaćenih dodatnim funkcijama koja stimuliraju dječja osjetila te pokreću nova iskustva na elektronskim dodatcima.

U nove dječje kinetičke sprave spadaju mini trampolin koji reproducira glazbu, lopte koje je potrebno zavrtjeti svojom energijom kako bi svjetlila ili svirale, interaktivne kutije koje stimuliraju dječja osjetila ili stupovi koji djeci zadaju određene intelektualne igre i logičke zadatke.

GLAVNI CILJEVI PROJEKATA

- Potaknuti djecu na igranje i učenje
- Potaknuti sve mještane na rekreaciju
- Potaknuti mještane na boravak na svježem zraku i u prirodi
- Potaknuti mještane na različite timske sportove
- Povećati posjećenost na izletištae tijekom cijele godine

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Priprema dozvola i dokumentacije
- Temeljni građevinski radovi, priprema terena i okoliša za postavljanje sprava (iskopi, ravnanje, posipavnje, ograđivanje prostora)
- Nabava sprava te postavljanje *street workout* parka, kinetičkog igrališta i multifunkcionalnog sportskog terena

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Popunjenost terena (termini za sport)
- Boravak mještana u *street workout* parku i na igralištu
- Posjećenost izletištae tijekom cijele godine

PROJEKT 14

Poučna staza uz rijeku Dravu

OPIS PROJEKTA

Cilj izgradnje i uređenja poučne staze uz rijeku Dravu duljine 585 metara jest prezentacija bioraznolikosti na području rijeke Drave u Sopju te implementiranje odrednica ekološkog integriteta ekološke mreže NATURA 2000 prikazom specifičnih predstavnika flore i faune navedenog područja. Izgradnja i uređenje poučne staze osigurat će povećanje atraktivnosti lokaliteta, što znači da će rezultat biti povećanje broja posjetitelja. Obuhvat zahvata poučne staze je definiran od polazišne točke s pristupnog kupališta uz rijeku Dravu do završnog područja mosta. Planirani zahvat predviđa niz minimalnih intervencija u prostoru na uređenju i izgradnji postojeće staze, vodeći računa o očuvanju prirode i prirodnih ljepota. Obuhvat postojeće staze se ne planira mijenjati i proširivati, već samo opremiti prikladnom komunalnom i drugom opremom u uz samu stazu. Odnosno, planira se uređenje postojećih dijelova i opremanje komunalnom i urbanom opremom te rekonstrukcija mosta.

Edukacijskim panoima diljem poučne staze posjetitelje će se educirati o biljnim i životinjskim vrstama koje obitavaju na tom području, a predviđena je i izgradnja višenamjenskih prostora (odmorište i promatračnica) gdje se posjetitelji mogu odmoriti i promatrati floru i faunu područja. Na edukacijskim panoima moguće je postaviti QR kodove, kako bi posjetitelji mogli saznati dodatne informacije na internetu o području za koje posjetitelji imaju dodatni interes.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Prezentacija bioraznolikosti flore i faune uz rijeku Dravu
- Educiranje mještana i posjetitelja
- Poticanje mještana i posjetitelja na boravak u prirodi
- Osigravanje prostora za odmor u prirodi
- Očuvanje bioraznolikosti područja
- Obogaćivanje turističke ponude

VRIJEDNOST PROJEKTA:

500.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Kratkoročno

GODINA REALIZACIJE:

2021. – 2022.

IZVOR FINANCIRANJA:

**Europski poljoprivredni
fond za ruralni razvoj,
Program ruralnog razvoja
Republike Hrvatske**

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Priprema projektne dokumentacije
- Uređenje postojeće šumske staze (čišćenje, niveliranje, ravnanje)
- Postavljanje nove zaštitne ograde
- Rekonstrukcija mosta
- Opremanje staze komunalnom i urbanom opremom
- Postavljanje višenamjenskog mobilnog objekta (promatračnica, odmorište)
- Postavljanje edukativnih panoa i drugih edukativnih instalacija

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

- Uređenje poučne staze
- Broj postavljenih edukativnih panoa i instalacija
- Broj posjetitelja
- Broj skupnih posjetitelja (vrtići, škole, organizirane skupine)

OPIS PROJEKTA

Kulturni centar Sopje bit će zgrada javne namjene unutar koje će se nalaziti spremište i izložbeni prostor narodnih nošnja, arhiva kulturne baštine Općine Sopje, spremište ostalih rekvizita i opreme, čitaonica i drugi potrebni sadržaji.

Upravljanje baštinom kompleksan je i dugotrajan proces koji se sastoji od niza sastavnica: od osvješćivanja kako je nešto baština pa sve do načina njezina očuvanja i, naposljetku, vrednovanja na način da ono bude korisno baštini samoj, ali i lokalnoj zajednici.

Najistaknutija kulturna baština Sopja odnosi se na bogato ukrašene nošnje sopjanskog kraja koje tradicionalno izrađuje Kulturno-umjetničko društvo „Podravec“. Tkanje, kukičanje, vezenje i druge tehnike dio su tradicije koja se prenosi s generacije na generaciju. Uz to, izrađuju se i tradicionalni nakit te ostali ukrasi.

Izgradnjom kulturnog centra Općine Sopje i naknadnom implementacijom „pametnih“ rješenja, posjetiteljima će se tradicija i povijest Sopjanskog kraja prikazati na inovativan način jer će se bogata kulturna baština interpretirati pomoću digitalne tehnologije. „Pametni“ kulturni centar implementirait će se u dvije faze.

U prvoj fazi, nakon postavljanja izložbenog prostora za narodne nošnje i kulturnu baštinu Općine Sopje, postaviti će se digitalni ekrani osjetivi na dodir – informativni kiosci na kojima će se na zanimljiv način digitalno prikazivati izrada sopjanskih narodnih nošnja i izvedba tradicionalnog folklornog plesa. Posjetiteljima će se prikazati osnovne tehnike izrade nošnja kratkim animiranim videoisječcima, a na kraju će posjetitelji moći sami na „pametnom“ ekranu povući nekoliko digitalnih poteza tkanja ili vezenja i napraviti nekoliko plesnih folklornih koraka. Mještani mogu dati svoj doprinos, iznositi ideje i prijedloge te sudjelovati u procesu izrade prezentacijskih materijala kulturne baštine Općine. Dodatno, postaviti će se projektor i zvučnici u prostoriji čitaonice kako bi mještani i zainteresirane udruge mogli održavati prezentacije, razvijati projekte i ideje, održavati kulturno-književne *live stream* festivale ili se družiti uz prikazivanje filma. Također, različite udruge mogu izradivati niz autohtonih proizvoda i suvenira kako bi započeli brendiranje Općine Sopje u smjeru turizma, primjerice izradom prigodno upakiranog tradicijskog nakita.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

800.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Srednjoročno

GODINA REALIZACIJE:

2024. – 2027.

IZVOR FINANCIRANJA:

EU fondovi

U drugoj fazi razvoja „pametnog“ kulturnog centra postaviti će se 3D video *mapping* tehnika projiciranja (ugradnja dodatnih projektoru i zvučnika te korištenje slušalica i Wireless Monitoring Systema), kako bi se dobio dojam virtualnog prostora tj. virtualne stvarnosti. Zatim se mogu izraditi edukativni povijesni videoisječci ili kraći filmovi folklornog nastupa. Produkcijom digitalnih i virtualnih sadržaja na zanimljiv bi se način svim posjetiteljima prikazala, primjerice, povijest sopjanskog kraja, a koristeći se virtualnom stvarnošću, posjetitelji bi istodobno imali osjećaj povratka u prošlost i futurističko iskustvo koje dobivaju korištenjem „pametne“ opreme. Uređenje i opremanje kulturnog centra Sopje na ovaj način doprinijet će poboljšanju doživljaja posjetitelja.

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Očuvanje i prezentacija kulturne baštine
- Sudjelovanje mještana u kreiranju digitalnih projekta
- Poticanje mještana na dodatno sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu Općine
- Omogućiti mještanima mjesto za susrete, druženja, kulturne i edukativne projekte
- Razvijanje Općine Sopje u smjeru turizma stvaranjem nove kulturne atrakcije i proizvoda
- Korištenje tehnologijom radi osiguravanja prepoznatljivosti i očuvanja kulturne baštine

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Izrađivanje autohtonih proizvoda i suvenira Općine Sopje
- Nabava opreme (ekrani osjetljivi na dodir, projektori, zvučnici, računala, tableti projektno platno, slušalice) i postavljanje opreme
- Snimanje folklorne opreme, folklornih nastupa i ostale kulturne baštine
- Izrada (skiciranje i crtanje) te grafička priprema animiranih i edukativnih videoprezentacija i rješenja
- Implementacija pripremljenih digitalnih materijala u sustav projiciranja

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPI)

- Broj posjetitelja kulturnog centra
- Broj izrađenih i prodanih suvenira
- Broj posjetitelja koji sudjeluju u animiranim videima
- Broj mještana koji sudjeluju u radu centra
- Broj osmišljenih novih projekata

Unaprjeđenjem biciklističke infrastrukture i drugih sadržaja za bicikliste te naglašavanjem pripadnosti EuroVelo biciklističkoj ruti, razvijat će se cikloturizam na području Općine Sopje. Cikloturistima će se osigurati dodatni prostor za biciklističku rekreaciju, manifestacije i višednevni boravak na području Općine.

PROJEKT 16

Razvoj i poboljšanje biciklističke infrastrukture

OPIS PROJEKTA

Biciklističku infrastrukturu u Općini Sopje definira 14,8 km postojećih biciklističkih staza. Na postojećim biciklističkim stazama moguća su poboljšanja, a moguće je i proširenje dijela biciklističkih staza. Postojeće biciklističke staze na području Općine Sopje trenutno su u nadležnosti Virovitičko-podravske županije i dio su projekta koji se odnosi na obnovu biciklističkih staza na području cijele Županije. Važno je napomenuti da je dio biciklističke staze u Općini Sopje ucrtan u EuroVelo rutu, odnosno europsku mrežu biciklističkih ruta pod pokroviteljstvom Europske biciklističke organizacije čiji je cilj povezivanje postojećih biciklističkih ruta u jedinstvenu europsku biciklističku mrežu. Karakteristike EuroVelo ruta su sigurnost, atraktivnost, cjelovitost i udobnost.

EuroVelo ruta kojoj pripadaju i biciklističke staze Općine Sopje je EuroVelo broj 13 odnosno tzv. Ruta željezne zavjese. U Hrvatskoj se to odnosi na područje Dravske rute (granica Mađarske – Gola – Sopje – Donji Miholjac – Petlovac – Batina – granica Republike Srbije) čija je duljina oko 190 kilometara. Dio spomenute Eurovelo rute broj 13 prolazi nedaleko izletišta Drava te je u blizini potencijalnog turističkog središta na Karauli.

Cilj razvoja i poboljšanja biciklističke infrastrukture na području Općine je razvoj Općine Sopje kao cikloturističke destinacije. Cikloturistima će se omogućiti odgovarajuća dodatna infrastruktura, poput odmora, smještaja, servisne stanice za bicikle i rekreacijskih sadržaja dok su na odmoru od bicikliranja. Stoga je spomenuti strateški projekt razvoja turističkog kompleksa Karaula – Kapinci od velike važnosti i za razvoj cikloturizma (*bike friendly* kamp). Uz to su vrlo važan moguć dionik razvoja cikloturizam i mještani sami koji mogu prilagoditi svoje stambene objekte cikloturistima te nuditi uslugu *bike and bad*, odnosno mogućnost osiguravanja usluge prenoćišta i doručka za cikloturiste.

Obje vrste smještajnih objekata (*bike and bad* i *bike friendly* kamp) podrazumijevaju određene standarde: mogućnost prihvata turista tijekom samo jedne noći, osiguravanje sigurnih prostora za smještaj bicikla, prostor za sušenje i pranje odjeće i putne opreme, ponudu doručka i dostupnost alata za jednostavne popravke na biciklima. Potrebno je osigurati i dodatne usluge za cikloturiste: postaviti servisni kiosk za bicikle koji služi za veće popravke, pružiti ugostiteljske i druge usluge za odmorišni cikloturizam, odnosno za cikloturiste koji žele još neke aktivnosti osim bicikliranja, primjerice upoznati prirodne ljepote, kulturnu baštinu, baviti se sportom, rekreirati se, kušati tradicionalnu hranu i slično.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

800.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Srednjoročno

GODINA REALIZACIJE:

2024. – 2027.

IZVOR FINANCIRANJA:

EU fondovi

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Uređenje i poboljšanje biciklističke infrastrukture
- Razvoj Općine u smjeru cikloturizma
- Osiguravanje odgovarajuće turističke infrastrukture za cikloturiste
- Brendiranje Sopja kao EuroVelo destinacije
- Mogućnost uključivanja mještana u razvoj cikloturizma (ponudom prenoćišta cikloturistima)

PREDVIĐENE PROJEKTE AKTIVNOSTI

- Uređenje okoliša oko biciklističkih staza
- Postavljanje cikloturističkih informacijskih točaka
- Osiguravanje smještaja za cikloturiste unutar turističkog kompleksa Karaula – Kapinci
- Postavljanje servisnog kioska za bicikliste sa svim potrebnim alatima za popravak bicikla
- Postavljanje sigurnih smještaja za bicikle

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

- Broj cikloturista
- Broj noćenja cikloturista na području Općine

PROJEKT 17

Uređenje *bike* parka

OPIS PROJEKTA

Bike parkovi vrlo su popularna atrakcija za bicikliste i cikloturiste. Cilj uređenja *bike* parka pružanje je dodatne mogućnosti rekreacije za bicikliste i cikloturiste naviknute na takve sadržaje. Također, uređenjem *bike* parka moguća je organizacija višednevnih biciklističkih manifestacija.

Bike park moguće je urediti nedaleko turističkog središta Karaula Kapinci, gdje su ovim strateškim dokumentom predviđeni smještaj i dodatne usluge za cikloturiste. *Bike* park odnosi se na izgradnju poligona za kretanje biciklista sa skakaonicama i različitim preprekama. Na taj se način cikloturisti, koji se odluče zadržati na području Sopja zbog rekreativnih i sportskih aktivnosti, imaju priliku koristiti i poligonom za bicikliste kao dodatnom cikloturističkom atrakcijom.

VRIJEDNOST PROJEKTA:

160.000,00 kn

STRATEŠKI VREMENSKI OKVIR:

Srednjoročno

GODINA REALIZACIJE:

2027.

IZVOR FINANCIRANJA:

EU fondovi

GLAVNI CILJEVI PROJEKTA

- Pобољшanje turističke i cikloturističke infrastrukture
- Višednevno zadržavanje cikloturista na području Općine
- Organiziranje biciklističkih manifestacija
- Dodatni sadržaj za mještane

PREDVIĐENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Izrada projekcije staze i prepreka
- Uređenje terena, postavljanje ograničenja
- Posipanje i označavanje staze
- Postavljanje prepreka

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

- Broj noćenja turista (više od jednog noćenja po turistu)
- Posjećenost biciklističkih manifestacija
- Broj organiziranih manifestacija

Zaključak

Tablica: Prijedlog projekata za Općinu Sopje, razdoblje realizacije i procijenjena vrijednost

PRIJEDLOG PROJEKTA	Razdoblje realizacije	Procijenjena vrijednost
Digitalna platforma za komunikaciju i informiranje "Sopje digital" – I. faza	2021.	HRK 199,000.00
Poučna staza uz rijeku Dravu	2021. – 2022.	HRK 500,000.00
Edukacije za mještane Općine Sopje (djeca i mladi, EU projekti za poljoprivrednike)	2021. – 2023.	HRK 90,000.00
E-poslovanje Općine - "Sopje digital" – II faza	2022.	HRK 199,000.00
STEM radionice za djecu	2022. – 2023	HRK 90,000.00
Uspostava reciklažnog dvorišta – mobilna jedinica	2022. – 2023.	HRK 920,000.00
Kinetičko igralište za djecu	2022. – 2023.	HRK 190,000.00
Street workout park i višenamjenski sportski teren	2022. – 2023.	HRK 190,000.00
Online Sopje lokalna trgovina	2023.	HRK 190,000.00
Sustav solarne "pametne" rasvjete	2023. – 2025.	HRK 1,500,000.00
Poljoprivredno savjetodavni centar	2023. – 2027.	HRK 13,000,000.00
"Pametni" kulturni centar Općine Sopje	2024. – 2027.	HRK 800,000.00
Digitalna provjera i praćenje komunalnog informacijskog sustava Općine – I DIO	2025. – 2027.	HRK 2,000,000.00
Razvoj i poboljšanje biciklističke infrastrukture	2025. – 2028.	HRK 1,500,000.00
"Pametni" senzori na sustavu navodnavanja	2025. – 2028.	HRK 5,000,000.00
Turistički kompleks Karaula Kapinci	2025. – 2030.	HRK 12,000,000.00
Uređenje bike parka	2027.	HRK 160,000.00
Digitalna provjera i praćenje komunalnog informacijskog sustava Općine – II DIO	2027. – 2037.	HRK 5,000,000.00
Ukupno (predložene investicije) 2021. – 2037.		HRK 43,528,000.00

Cilj ovog rada bio je izraditi strategiju razvoja „pametne“ Općine Sopje temeljem podataka dobivenih istraživanjem u kojemu su sudjelovali mještani i vodstvo Općine. Radi dobivanja korisnih informacija održan je dubinski intervju s vodstvom Općine te je provedena online anketa u kojoj su sudjelovali mještani. Cilj istraživanja bio je pojasniti ključne poslovne procese u Općini te status investicija, planiranja i financija Općine, status poljoprivrede, Opće zadovoljstvo mještana te status kulture, sporta i turizama u Općini.

Nakon analize dobivenih podataka postavljeni su ciljevi strategije „pametne“ Općine Sopje:

- 1. povećati broj sadržaja za djecu i mlade na području Općine Sopje**
- 2. povećati broj investicija mještana na području poljoprivrede sufinanciranih od Europske unije**
- 3. poboljšati sustav lokalne samouprave na način da se usluge Općine učine dostupnijima i bržima u skladu sa stvarnim potrebama mještana**
- 4. uključiti mještane u predlaganje projekata, ali im omogućiti i ukazivanje na probleme**
- 5. poboljšati digitalnu komunikaciju i online dostupnost informacija**
- 6. poboljšati učinkovitost komunalnih usluga optimiziranjem troškova i upravljanjem uslugama u stvarnom vremenu**
- 7. kreirati „pametne“ usluge u kulturi, turizmu i poljoprivredi primjenom digitalnih tehnologija**
- 8. potaknuti razvoj poljoprivrede i turizma strateškim projektima.**

Za ostvarenje svakog cilja bilo je potrebno definirati jedan ili više projekata kako bi se postavljeni ciljevi ostvarili.

Prvi cilj bio je povećati broj sadržaja za djecu i mlade na području Općine Sopje. U ovom strateškom dokumentu predloženo je osiguravanje dodatnoga obrazovanja za djecu i mlade, primjerice sufinanciranje edukacija za djecu tijekom praznika: učenje stranog jezika, upoznavanje digitalnih programa i alata ili održavanjem STEM radionica. Predloženo je da se Općina obogati sportskim sadržajima poput *streetworkout* parka za mlade, kinetičkog parka za djecu i sportskog terena za različite sportove. Uz to je predloženo sudjelovanje mladih u radu kulturnog centra Sopje, otvaranje kinodvorane unutar kulturnog centra te organizacija različitih kulturnih druženja i manifestacija u sklopu centra.

Drugi cilj bio je povećati broj investicija mještana u poljoprivredi pri čemu bi se projekti sufinancirali iz različitih fondova Europske unije. Vodeći se rezultatima istaživanja gdje je uočena visoka razina interesa mještana za razvoj poljoprivrede uz sufinanciranje iz fondova EU, predloženo je da se poljoprivrednicima prije svega omoguće edukacije o EU fondovima kako bi se upoznali s njihovim funkcioniranjem. Nakon toga predloženo je da se za mještane organiziraju radionice kako bi se na konkretnim primjerima upoznali s načinima prijave na natječaje za EU projekte. Uz to, predloženo je da mještani imaju na raspolaganju savjetnika za EU fondove koji ih na mjesečnoj ili tjednoj bazi može informirati o natječajima na koje se mogu prijaviti te im je na raspolaganju za eventualne nejasnoće.

Treći cilj bio je poboljšati sustav lokalne samouprave na način da se usluge Općine učine dostupnijima i bržima u skladu sa stvarnim potrebama mještana. U svrhu ostvarenja trećeg cilja, predloženo je da se osigura digitalna platforma koja će se tijekom godina nadograđivati. Upotrebom platforme mještanima je omogućeno da utječu na rad pružatelja komunalnih usluga i da ukazuju na eventualne nepravilnosti. Uz to bi uvođenje e-poslovanja ubrzalo sve zahtjeve mještana upućene Općini te bi se svi potrebni dokumenti mogli online zaprimiti nekoliko trenutaka nakon slanja. Dugoročno je predloženo da se za mještane osigura „pametna“ platforma za praćenje trenutačne potrošnje komunalnih usluga ugradnjom senzora.

Četvrti cilj bio je uključiti mještane u predlaganje projekata, ali im omogućiti i ukazivanje na probleme. Predloženo je da se poboljša komunikacija s mještanima u okviru digitalne platforme „Sopje digital“ te da se omogući dio platforme za online dojava trenutačnih komunalnih nepravilnosti. Predloženo je informiranje mještana o svim važnim zbivanjima u realnom vremenu te mogućnost dvosmjerne komunikacije. Uz to će mještanima biti omogućeno da sudjeluju u radu Općine te da svoje prijedloge daju putem online upitnika.

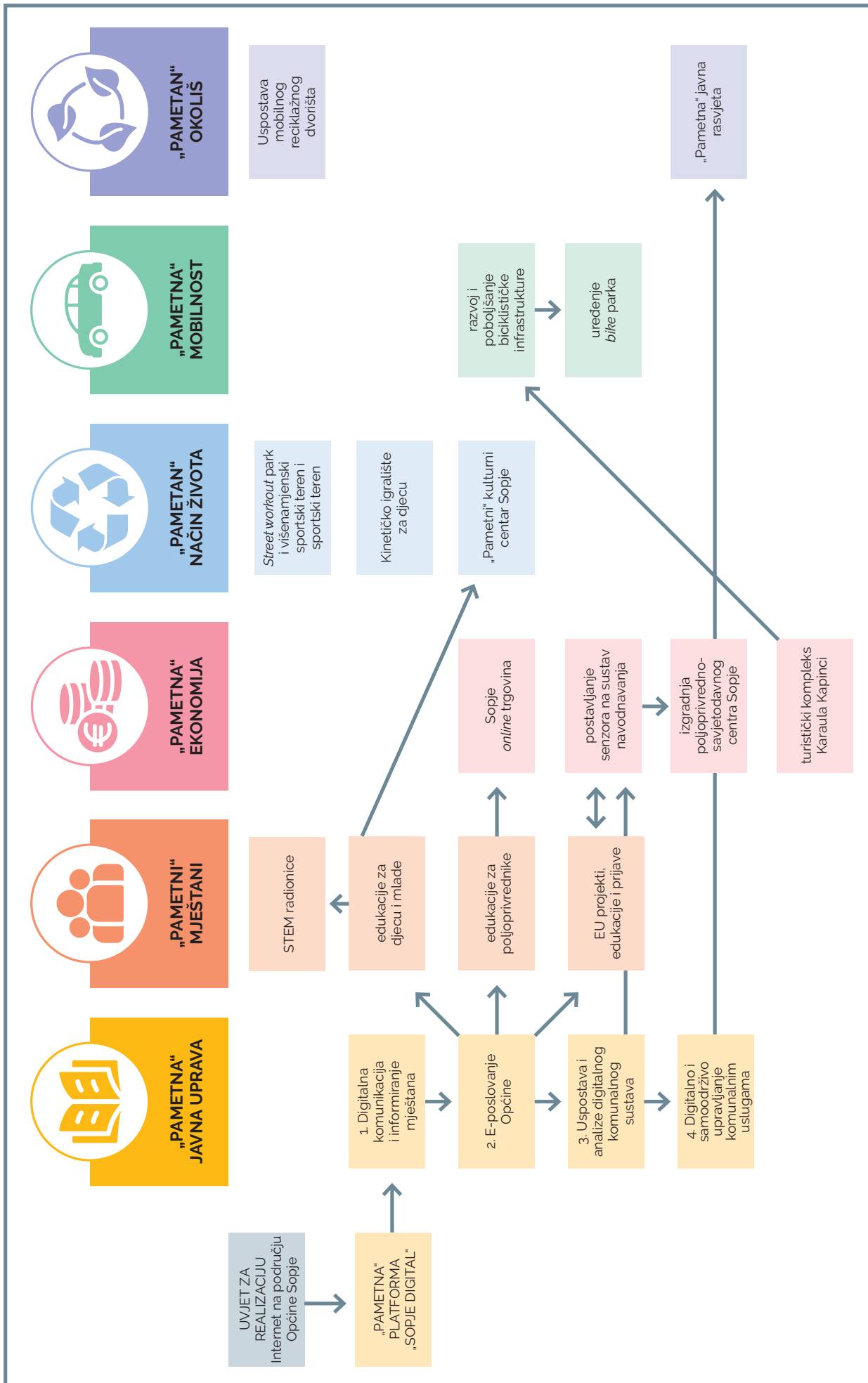
Peti cilj bio je poboljšati digitalnu komunikaciju i online dostupnost informacija. Predloženo je objedinjavanje svih dokumenata, aktualnosti i informacija na platformi „Sopje digital“ te osiguranje dvosmjerne komunikacije bez obzira na kanal kojim se komunicira. Predloženo je i jednostavnije pretraživanje financija jedinice lokalne samouprave kako bi se dodatno povećala transparentnost.

Šesti cilj bio je poboljšati učinkovitost komunalnih usluga, optimiziranjem troškova i upravljanjem uslugu u stvarnom vremenu. Predložen je strateški projekt objedinjavanja svih komunalnih usluga i troškova mještana na jedno „pametno“ sučelje unutar kojeg se sva potrošnja i status komunalnih usluga prati u realnom vremenu postavljanjem senzora. Praćenjem podataka na duži period osigurati će se točni podaci i proračuni za daljnje investicije Općine u kontekstu neprestanog poboljšanja komunalne infrastrukture i smanjenja troškova za mještane.

Sedmi cilj bio je kreirati „pametne“ usluge u kulturi, turizmu i poljoprivredi uporabom „pametnih“ tehnologija. Tako je predložen strateški projekt „pametnog“ kulturnog centra Sopje unutar kojeg se „pametnim“ rješenjima nastoji na zanimljiv i inovativan način prikazati kulturnu baštinu Općine. Za turizam je predložen strateški projekt izgradnje turističkog kompleksa Karaula Kapinci sa svim popratnim turističkim sadržajima (novim i postojećim) koji su nužni za funkcioniranje turističkog kompleksa. Za poljoprivredu je predložen strateški projekt izgradnje savjetodavnog poljoprivrednog centra Općine Sopje koji će osim skladišne, prerađivačke, pakiračke i distribucijske uloge imati i edukativnu, odnosno savjetodavnu ulogu. Drugi strateški projekt odnosi se na postavljanje „pametnih“ senzora u sustav navodnavanja radi olakšavanja procesa poljoprivredne proizvodnje. Za strateške projekte predviđeno je financiranje iz EU fondova te pripadaju srednjoročnim ili dugoročnim projektima.

Osmi cilj bio je strateškim projektima potaknuti razvoj poljoprivrede i turizma. U ovom strateškom dokumentu predložen je niz projekata koji obuhvaćaju „pametnu“ javnu upravu, uključivanje mještana u projekte vezane za poljoprivredu i turizam, mobilnost, način života i okoliš. Provedbom svakog od njih dugoročno se potiče razvoj poljoprivrede i turizma. Važno je napomenuti da su svi predloženi projekti međusobno povezani te izravno ili neizravno utječu jedan na drugog. Stoga se realizacijom tih projekata osigurava razvoj poljoprivrede i turizma, za koje je pretpostavljeno da će u budućnosti biti najznačajnije gospodarske grane i izvor prihoda za mještane i Općinu.

Predloženi projekti za buduću razvoj „pametne“ Općine Sopje obuhvaćaju razdoblje od 2021. do 2037. godine i podijeljeni su u šest sektora: javna uprava, mještani, ekonomija i poljoprivreda, način života, mobilnost i okoliš. Predloženim projektima ostvaruju se postavljeni ciljevi ovog strateškog dokumenta te se nastoji postići organiziran, kvalitetan, energetski učinkovit, ekološki prihvatljiv i općenito kvalitetniji prostor za život mještana i posjetitelja Općine što je i svrha stvaranja „pametne“ Općine Sopje. Realizacijom projekata Općina će se približiti svojoj viziji da postane mjesto ugodnog, kvalitetnog i zdravog življenja u skladu s prirodom, razvijene poljoprivrede i ruralnog turizma, a svim će svojim posjetiteljima to predstaviti kao jedinstven turistički doživljaj.

Prilog

MJEŠTANI O OPĆINI SOPJE

Odabrani odgovori mještana Sopja iz anketnog anketnog online upitnika.

USLUGE OPĆINE SOPJE

Svim uslugama Općine Sopje sam zadovoljna, jedino bih možda poboljšala sustav informiranja stanovništva o važnim stvarima koje ih se tiču. Značajan broj stanovnika nema pristup društvenim mrežama pa teže može popratiti informacije koje su im bitne.

Doista na ovo pitanje imam samo pohvale. Svi u Općini su pristupačni, posebno načelnik koji se trudi svakome biti dostupan i maksimalno stručno pomoći. Velike pohvale na tome.

DOSADAŠNJE PROMJENE U OPĆINI SOPJE

Meni osobno izgradnja dječjeg vrtića, tome se nismo nadali. Isto tako sam prezadovoljna uređenjem centra Općine Sopje, izgradnjom staze, obnovom DV-a itd. Pozdravljam sve dosadašnje i buduće projekte. Počinjemo oživljavati svoju Općinu pod dobrim vodstvom načelnika. Svaka čast.

Najpozitivnija promjena svakako je dolazak Berislava na funkciju načelnika Općine jer smo napokon dobili kompetentnu osobu koja želi raditi za dobrobit svih stanovnika Općine, a ne samo središnjeg naselja kao što je to bio slučaj dugi niz godina. Njegovim dolaskom pokrenuti su i brojni korisni projekti poput izgradnje dječjeg vrtića, asfaltiranja ceste do izletišta na Dravi, uređenja mjesnih domova, mrtvačnica, itd.

Općenito su ogromne promjene vezane za sudjelovanje u mnogobrojnim projektima vezanim za fondove EU-a ili Vlade RH i Županije – najzamješćenije su potpore mladima za kupnju ili izgradnju prve nekretnine, izgradnja dječjeg vrtića, nadogradnja i renoviranje vatrogasnih domova, izgradnja kuća oproštaja i cesta, ali svakako najpozitivnija je sama ta zainteresiranost i žrtva načelnika u obnašanju dužnosti.

KAKO UNAPRIJEDITI OPĆINU?

Ne bi bilo loše pokušati se bazirati na mlade. Do sada je Općina puno poticala i pomogla mladima pri kupnji i obnovi kuća. Možda bi bilo dobro obogatiti sadržaje, primjerice osnivanjem udruge biciklista amatera. Nema mnogo takvih udruga kod nas, a imamo lijepu stazu do Drave i time bismo možda privukli ljude koji bi posjetili i ostale sadržaje. Malo više promovirati i poticati ljude na pripremanje domaćih proizvoda, možda nekako pomoći mjestanima da imaju svoj vlastiti proizvod vezan za mjesto, kao turističku ponudu. Mislim da bi se moglo s dosta truda i dobro razrađenih ideja za neko vrijeme postići da budemo malo turističko mjesto, makar imali posjetitelje u prolazu...

Mislim da nam cilj treba biti zadržavanje mladog stanovništva na području Općine, stoga je potrebno osmisliti sadržaje i usluge namijenjene upravo njima. Udruge mladih, savjet mladih ili bilo koji oblik udruživanja je poželjan jer bi se tim putem mogla iskoristiti i nacionalna i EU sredstva za razvoj različitih aktivnosti. A možda će u budućnosti baš te aktivnosti privući i novo stanovništvo u Općinu. Trebalo bi nastaviti ulaganja u sportsko-rekreacijske sadržaje u svim naseljima kako bi se stanovništvu ukazalo na važnost tjelovježbe. Zatim ulaganja u kulturu: možda nešto po principu bibliobusa kako bi se potaklo čitanje, organizacija predstava s vremena na vrijeme, itd. Svakako mislim da je stanovništvo naš najveći resurs, posebno zbog naše povijesti i načina života koji se razlikuju od naselja do naselja – iako smo mala Općina (Sopje ima svoje običaje, Zagorci u Josipovu i Novoj Šarovci druge i slično).

KAKO UNAPRIJEDITI POLJOPRIVREDU?

Općina Sopje može pomoći na više načina. Sigurno je jedan od njih transparentna dodjela državnog zemljišta u zakup. Isto tako, Općina može pomoći i bespovratnim potporama za nabavu repromaterijala, opreme, mehanizacije i slično. Naravno da se ne mora raditi o velikim iznosima. Mislim da je poljoprivrednicima svaka pomoć dobrodošla. Proizvođače voća i povrća, mlijeka, meda.. može se "reklamirati" uz pomoć Općine kako bi se kupcima omogućili domaći proizvodi, a proizvođačima osiguralo dodatno tržište što će ih vjerojatno potaknuti na povećanje proizvodnje što neposredno može dovesti i do povećanja prihoda same Općine (porezi i ostalo).

Potrebna je uporaba novih tehnologija jer ako ne idemo u korak s vremenom, nećemo daleko stići oslanjajući se samo na poljoprivredu... Želio bih uvesti i nešto u vezi obnovljivih izvora energije!

Popis tablica

Popis investicija Općine Sopje za razdoblje 2017. – 2019.
Popis planiranih investicija u Općini Sopje, 2020.
SWOT analiza Općine Sopje
Prijedlog projekata za Općinu Sopje, razdoblje realizacije i procijenjena vrijednost

Popis ilustracija

Pametno mjesto življenja
Naselja i granice Općine Sopje
Predloženi projekti u Općini Sopje
Sektorski prijedlog projekata u Općini Sopje i njihova međuovisnost

Popis literature

Akcijski plan razvoja cikloturizma, 2015., Institut za turizam
Albino, V., Berardi U., Dangelico R. M. (2015) „Smart Cities: Definitions, Dimensions, Performance, and Initiatives“, *Journal of Urban Technology*, 22 (1), str. 3 – 21.
Bolivar R., Pedro M. (eds.) (2015) *Transforming City Governments for Successful Smart Cities, Public Administration and Information Technology* 8 edn. (ožujak 2020).
Caragliu, A., de Bo, C., Nijkamp, P. (2009). „Smart cities in Europe“. 3rd Central European Conference in Regional Science, str. 45 – 59.
Eremia, M., Toma L., Sanduleac M. (2017) „The Smart City Concept in the 21st Century“, *Procedia Engineering*, 181, str. 12 – 19.
EUROPA 2020– Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast, 2010., Europska komisija
Giffinger, R., Kramar, H. Haindl, G. (2008). The role of rankings in growing city competition, XI. Eura Conference, Milan.
Harrison, C., Abbott Donnelly I. (2011). „A Theory of Smart Cities“, *Proceedings of the 55th Annual Meeting of the ISSS*.
M. Paliaga, E. Oliva (2018) „Trendovi u primjeni koncepta pametnih gradova“, *Ekonomski misao i praksa*, 2, str. 565. – 583.
Meier A., Portmann E. (eds.) (2016) *Smart City: Strategie, Governance und Projekte*. (ožujak 2020).
Operativni plan Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., 2014.
Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020., 2014., Ministarstvo poljoprivrede
Prostorni plan Općine Sopje (2018.), Općina Sopje
Sikora-Fernandez D., Stawasz D. (2016) 'The Concept of Smart City in the Theory and Practice of Urban Development Management', *Romanian Journal of Regional Science*, 10 (1).

Sinkiene J., Grumadaite K., Liugailaite–Radzvickiene L. (2014) Diversity of Theoretical Approaches to the Concept of Smart City, The 8th International Scientific Conference "Business and Management 2014".
Strategija razvoja javne uprave za razdoblje od 2015. do 2020., 2015, Hrvatski sabor
Strategija razvoja Općine Sopje 2015. – 2020., (2015.) Općina Sopje
Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sopje 2018. – 2025., (2018.), Općina Sopje
United Nations Environment Programme, *Visions for Change: Recommendations For Effective Policies on Sustainable Lifestyles*, 2011.
United Nations, *World Population Prospects. The 2015 Revision: Key findings and Advance Tables*, 2015.
United Nations, *World Urbanization Prospects. The 2014 Revision: Highlights*, 2014.
Zelt, T., Ibel, J., Tuncer, F. (2017) 'Smart City, Smart Strategy', THINK ACT.
Županijska strategija razvoja Virovitičko-podravške županije za razdoblje do kraja 2020. godine (2018.), Virovitičko-podravška županija

Internetski izvori

<https://www.sopje.hr> (travanj 2020)
<http://www.fzoeu.hr/> (ožujak 2020)
<https://strukturnifondovi.hr> (ožujak 2020)
http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search_by_id&id=eFZnURQ%3D (ožujak 2020)
http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search_by_id&id=fFZvXRM%3D (ožujak 2020)
https://ec.europa.eu/croatia/future_we_live_in_smart_city_hr (ožujak 2020)
<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27406> (ožujak 2020)
<https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=63319> (ožujak 2020)
<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=22329> (ožujak 2020)
<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=68025> (ožujak 2020)
https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/city-initiatives/smart-cities_en (ožujak 2020)
https://dura.hr/news/pametni_grad/index.html (ožujak 2020)
<https://www.ictbusiness.info/poslovna-rjesenja/buducnost-pametnih-gradova.phtml> (ožujak 2020)
<https://www.computerworld.com/article/2986403/just-what-is-a-smart-city.html> (ožujak 2020)
<https://www.fastcompany.com/3047795/the-3-generations-of-smart-cities> (ožujak 2020)

Obrazloženje

Pravna osnova:

Pravna osnova za donošenje Strategije razvoja Općine Sopje u pametnu općinu (u daljnjem tekstu: Strategija) su Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) i Statut Općine Sopje (Službeni glasnik Općine Sopje).

Člankom 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi određeno je da predstavničko tijelo, između ostalih poslova navedenih ovom članku, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Isto je određeno i Statutom Općine Sopje.

Ocjena stanja:

Temeljem ukazane potrebe za donošenjem strateškog dokumenta koji bi za višegodišnje razdoblje utvrdio ciljeve, prioritete i mjere razvoja u Općini Sopje načelnik Općine donio je Odluku o izradi Strategije razvoja Općine Sopje u pametnu općinu kao temelj za izradu Strategije.

Ciljevi i programska polazišta za izradu strategije su:

- Strategija je temeljni strateški dokument u kojem se temeljem analize stanja detektiraju razvojni problemi i prepreke te određuju ciljevi i prioritete daljnjeg razvoja Općine Sopje,
- Strategijom se definiraju razvojni pravci djelovanja kako bi se doprinjelo bržem i učinkovitijem upravljanju i razvoju Općinom te se definiraju razvojni strateški projekti,
- Strategija je osnova za korištenje bespovratnih sredstava Europske unije u programskom razdoblju 2021. – 2027.g.

Sredstva potrebna za realizaciju Strategije:

Vrijednost izrade Strategije je 237.500,00 kuna s PDV-om.

Strategija je sufinancirana u visini od 80% putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost temeljem Ugovora o sufinanciranju primjene koncepta „pametnih gradova i općina“ i 20% Općine.